

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-4-114

(Soruşturma)

Karar Sayısı : 13-70/952-403

Karar Tarihi : 16.12.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI

Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER : Muhammed GÜNDOĞDU, Canan İÇEL, Bahar ERSOY

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA SORUŞTURMA YAPILANLAR

1. As Otomotiv ve Kiralama Hizmetleri Ltd. Şti.
Temsilcileri: Emre Akın SAİT ve Pınar ENGİSOR ŞAHİN
İş Kuleleri Kule-2, K:6 4. Levent/İstanbul
2. Tasfiye Halinde As Gündüzler Otomotiv Paz. İnş. ve Taahhüt Ltd. Şti.
Kocamustafapaşa Cad. No:34 Cerrahpaşa Fatih/İstanbul
3. A.T.M. Otomotiv Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
D 100 Karayolu Üzeri No: 56-A Pendik/İstanbul
4. Aşiyen Motorlu Araçlar Servis Hiz. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Ziya Gökalp Mah. Atatürk Blv. No:60 Başakşehir/İstanbul
5. Atik Oto Satış-Tamir ve Bakım Servisi Tic. Ltd. Şti.
Atatürk Oto San. Sit. 2. Kısım 16. Sok. No:527 Maslak/İstanbul
6. Bayraktar Otomotiv İnşaat ve Petrol Ürünleri San. Tic. A.Ş.
Yenibosna Merkez Mah. Çınar Cad. No:17 B.Ekspres Yolu/İstanbul
7. Bikam Servis Oto Onarımı ve Yedek Parça Tic. San. Ltd. Şti.
Hyundai Plaza E-5 Karayolu Üzeri Kabristan Mevkii Mimar Sinan
Büyükçekmece/İstanbul
8. Coşkun Oto Alım Satım Tic. Ltd. Şti.
Mimarsinan Mah. Barbaros Cad. No:3 Çekmeköy/İstanbul
9. Dumankaya İnşaat San. ve Tic. A.Ş.
E-5 Üzeri İçmeler Mah. Reis Sok. No:20 Tuzla/İstanbul
10. Ekol Otomotiv Petrol Nakliyat San. ve Tic. A.Ş.
Davutpaşa Cad. No:107 Topkapı/İstanbul
11. Elmas Otomotiv İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Cendere Yolu Anadolu Cad. No:2 Kağıthane/İstanbul
12. Erk Mağazacılık ve Otomotiv Tic. Ltd. Şti.
Kartaltepe Mah. 67 Sok. No:2 Bayrampaşa/İstanbul
13. Gör-Tan Otomotiv Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Köşklüçeşme Mah. İstanbul Cad. (E-5 yanyol) No:91 Gebze/Kocaeli
14. Hunko Motorlu Araçlar Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
E-5 Yanyol Girne Mah. Doğuşkent Cad. No:3 Maltepe/İstanbul
15. Karalar Motorlu Araçlar İnşaat Taahhüt Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Yalı Mah. Fevzi Çakmak Cad. No:82 Dragos Maltepe/İstanbul

13-70/952-403

16. Karoto Otomotiv Tic. Ltd. Şti.
Örnek Mah. Fehmi Tokay Sok. No: 18A Ataşehir/İstanbul
17. Kaynak Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.
Esenşehir Mah. Kürkçüler Cad. Hale Sok. No:5 Dudullu Ümraniye/İstanbul
18. Maslak Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.
Dereboyu Cad. No:303 K:2 Maslak/İstanbul
19. Master Turizm Yatırım ve İşletmecilik Ltd. Şti.
Basıncık Mah. Anayurt Cad. Emek Sok. No:1 D: 4 Florya Bakırköy/İstanbul
20. Mates Otomotiv Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Çobançeşme Mah. Sanayi Cad. No:46 Yenibosna /İstanbul
21. Tuna Otomotiv Tic. Ltd. Şti.
Zümrüt Evler Mah. Nazmi İlker Sok. No:6 E-5 Üzeri Maltepe/İstanbul
22. Uçar Otomotiv Turizm San. ve Tic. A.Ş.
Altunizade Kısıklı Cad. No:113 Üsküdar/İstanbul

(1) **E- DOSYA KONUSU: İstanbul Hyundai bayileri tarafından gerçekleştirilen uygulamalarla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ihlal edildiği iddiası.**

(2) **F- İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda, İstanbul ilinde faaliyet gösteren Hyundai Assan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş. (HYUNDAI) bayilerinin "Kalite İstikrar Programı" çerçevesinde yapılan anlaşma ile Hyundai marka yeni araçların satış fiyatı ve koşullarını birlikte belirledikleri iddia edilmektedir.

G- DOSYA EVRELERİ:

- (3) Kurum kayıtlarına 19.03.2012 ve 20.03.2012 tarihlerinde giren aynı şahsa ait dilekçeler üzerine hazırlanan 30.03.2012 tarih ve 2012-4-114/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, Kurulumuzun 12.04.2012 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 12-20/539-M sayı ile dosya konusu iddiaya yönelik olarak önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (4) Önaraştırma sonucunda hazırlanan 10.07.2012 tarih ve 2012-4-114/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu, Kurulumuzun 18.07.2012 tarih ve 12-38 sayılı toplantısında görüşülmüş, 21 HYUNDAI bayisinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti için aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma başlatılmıştır.
- (5) Soruşturma kararının ardından, hakkında soruşturma başlatılan taraflara soruşturma açıldığına dair bildirim 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 23.07.2012¹, 29.08.2012² ve 02.01.2013³ tarihlerinde gönderilmiş; Ekol Otomotiv Petrol Nakliyat Sanayi ve Ticaret A.Ş. dışındaki tarafların birinci yazılı savunmaları süresi içinde Kuruma intikal etmiştir.
- (6) Yürütülen soruşturma ile ilgili olarak "Kartellerin Ortaya Çıkarılması Amacıyla Aktif İşbirliği Yapılmasına Dair Yönetmelik" (Pişmanlık Yönetmeliği) çerçevesinde Tuna Otomotiv Ticaret Ltd. Şti. (TUNA) tarafından 11.10.2012 tarihinde pişmanlık başvurusunda bulunulmuştur.

¹ Hakkında soruşturma başlatılan HYUNDAI bayilerinden Asgündüzler Otomotiv Pazarlama İnşaat Taahhüt Ltd. Şti., A.T.M. Otomotiv San. ve Tic. Ltd. Şti., Karalar Otomotiv Sanayi Ticaret A.Ş., Karoto Otomotiv Ticaret Ltd. Şti. ile Master Tur. Yat. ve İşl. Ltd. Şti.'nin adreslerini terk etmiş olmaları nedeniyle söz konusu teşebbüslere tebligat yapılamamıştır.

² Adres tahkikleri sonucunda, hakkında soruşturma başlatılan HYUNDAI bayilerinden Asgündüzler Otomotiv Pazarlama İnşaat Taahhüt Ltd. Şti., A.T.M. Otomotiv San. ve Tic. Ltd. Şti., Karoto Otomotiv Ticaret Ltd. Şti. ile Master Tur. Yat. ve İşl. Ltd. Şti.'ye söz konusu tarihte soruşturma bildirim yapılmıştır.

³ Adres tahkiki sonucunda, hakkında soruşturma başlatılan HYUNDAI bayilerinden Karalar Otomotiv Sanayi Ticaret A.Ş.'ye söz konusu tarihte soruşturma bildirim yapılmıştır.

13-70/952-403

Pişmanlık başvurusu kapsamında yapılan ilk görüşme sonrasında Pişmanlık Yönetmeliği'nin 6. maddesi çerçevesinde başvurunun tamamlanabilmesi için 09.11.2012 tarihine kadar süre tanınmış, gönderilen bilgi ve belgeler Kurum kayıtlarına mezkur tarihte intikal etmiş ve başvuru tamamlanmıştır. Bunun üzerine, Pişmanlık Yönetmeliği'nin 6. maddesinde belirlenen koşulları yerine getirmesi kaydıyla ve ilgili nitelikte bir ihlal tespiti yapılabileceği ihtimalinin bulunması dolayısıyla mezkur Yönetmeliğin 5. ve 8. maddeleri kapsamında başvurunun kabul edilmesine 06.12.2012 tarihinde karar verilmiştir.

- (7) Soruşturmanın, altı aylık süresinin sona erdiği 18.01.2013 tarihine kadar tamamlanamayacağını anlaşılmaması üzerine, soruşturma süresi 13.12.2012 tarih ve 12-64/1641-M sayılı Kurul Kararı ile süresinin bitiminden itibaren 3 ay uzatılmıştır.
- (8) Soruşturma kapsamında elde edilen belgelerin incelenmesi neticesinde, Kocaeli ilinin Gebze ilçesinde faaliyet gösteren Gör-Tan Otomotiv Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (GÖR-TAN) unvanlı HYUNDAI bayisine ilişkin bulgulara da ulaşılmaması üzerine hazırlanan 22.03.2013 tarih ve 2012-4-114/BN sayılı Bilgi Notu Kurulumuzun 26.03.2013 tarihli toplantısında ele alınmış ve 13-16/237-M sayılı karar ile GÖR-TAN hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına ve açılan soruşturmanın, 18.07.2012 tarih ve 12-38/1095-M sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülmekte olan soruşturma ile birleştirilmesine karar verilmiştir. Bu çerçevede, soruşturmanın süresinin, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bitiminden itibaren bir ay uzatılmasına karar verilmiştir.
- (9) Yürütülen soruşturma sonunda hazırlanan ve Soruşturma Heyeti'nin görüş ve tespitlerini içeren 17.05.2013 tarih ve 2012-4-114/SR sayılı Soruşturma Raporu, aynı Kanun'un 45. maddesi uyarınca tüm Kurul üyeleri ile ilgili taraflara tebliğ edilmiş ve 30 günlük savunma süre uzatım talebi bulunan taraflara ek süre tanınmıştır. A.T.M. Otomotiv Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (ATM) dışındaki teşebbüslerin ikinci yazılı savunmaları süresi içinde intikal etmiştir. ATM'nin yazılı savunması ise 28.06.2013 tarihinde 7 gün gecikme ile intikal etmiştir.
- (10) 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca düzenlenen Ek Görüş, Kurulumuz üyeleri ile hakkında soruşturma yürütülen taraflara 06.08.2013 tarihinde gönderilmiştir. Üçüncü yazılı savunmalara ilişkin savunma süre uzatım talebinde bulunan taraflara 30 günlük ek süre verilmiştir. Hakkında soruşturma yürütülen tarafların üçüncü yazılı savunmaların sonuncusu 11.10.2013 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. 03.12.2013 tarihinde taraf temsilcilerinin katılımıyla sözlü savunma toplantısı yapılmış, toplantıya katılanlar iddia ve savunmalarını bir defa da sözlü olarak dile getirmiştir.
- (11) Kurulumuz 16.12.2013 tarihli toplantısında nihai kararını vermiş ve karar 17.12.2013 tarihinde taraflara bildirilmiştir. Ancak, adres karışıklığı sebebiyle MATES'e 20.01.2013 tarihinde bildirim yapılabilmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ

- (12) Soruşturma Heyetinde yer alan raportörler tarafından;
  - Hyundai bayisi, Tasfiye Halinde As Gündüzler Otomotiv Paz. İnş. ve Taahhüt Ltd. Şti. (AS GÜNDÜZLER), As Otomotiv ve Kiralama Hizmetleri Ltd. Şti. (AS), A.T.M. Otomotiv Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (ATM), Bayraktar Otomotiv İnşaat ve Petrol Ürünleri San. Tic. A.Ş. (BAYRAKTAR), Bikam Servis Oto Onarımı ve Yedek Parça Tic. San. Ltd. Şti. (BİKAM), Coşkun Oto Alım Satım Tic. Ltd. Şti. (COŞKUN), Ekol Otomotiv Petrol Nakliyat San. ve Tic. A.Ş. (EKOL), Elmas Otomotiv İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (ELMAS), Erk Mağazacılık ve Otomotiv Tic. Ltd. Şti. (ERK), GÖR-TAN, Hunko Motorlu Araçlar Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (HUNKO), Karalar Motorlu Araçlar İnşaat Taahhüt Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (KARALAR), Kaynak Otomotiv San. ve Tic. A.Ş. (KAYNAK), Maslak Otomotiv San. ve Tic. A.Ş. (MASLAK), Master Turizm Yatırım ve İşletmecilik Ltd. Şti. (MASTER), TUNA ve Uçar

13-70/952-403

Otomotiv Turizm San. ve Tic. A.Ş. (UÇAR)'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal eder nitelikte eylemlerde buldukları ve söz konusu teşebbüslere aynı Kanun'un 16. maddesi çerçevesinde idari para ceza verilmesi gerektiği,

- Ancak haklarında soruşturma yürütülen; Aşyan Motorlu Araçlar Servis Hiz. San. ve Tic. Ltd. Şti., Atik Oto Satış-Tamir ve Bakım Servisi Tic. Ltd. Şti., Dumankaya İnşaat San. ve Tic. A.Ş., Karoto Otomotiv Tic. Ltd. Şti. ve Mates Otomotiv Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. unvanlı teşebbüslerin de 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün/Hizmet Pazarı

- (13) Haklarında soruşturma yürütülen HYUNDAI bayilerinden 19'u Hyundai marka araçların satış hizmetleri, 3'ü ise yalnızca satış sonrası yedek parça, bakım ve onarım hizmetleri vermektedir. Soruşturma sürecinde elde edilen tüm bilgi ve belgeler incelendiğinde, satış sonrası hizmetlere ilişkin herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır. Bu çerçevede ilgili ürün/hizmet pazarı "Hyundai marka yeni araçların dağıtımı, satışı ve pazarlaması hizmetleri pazarı" olarak belirlenmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (14) Soruşturmaya konu faaliyetlerin İstanbul ve yakın çevresinde yürütülmüş olması dikkate alınarak, ilgili coğrafi pazar "İstanbul" olarak tespit edilmiştir.

I.2.Hakkında Soruşturma Yürütülen Teşebbüsler

I.2.1. Tasfiye Halinde As Gündüzler Otomotiv Paz. İnş. ve Taahhüt Ltd. Şti.

- (15) 01.04.1993 tarihinde İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmetlerini vermeye başlayan AS GÜNDÜZLER'in söz konusu bayilik faaliyeti 04.01.2010 tarihinde son bulmuştur.

I.2.2. As Otomotiv ve Kiralama Hizmetleri Ltd. Şti.

- (16) AS, 30.11.1999 tarihinden itibaren İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmetlerini sürdürmektedir.

I.2.3. Aşyan Motorlu Araçlar Servis Hiz. San. ve Tic. Ltd. Şti.

- (17) 24.05.2002 tarihinde HYUNDAI bayisi ve ağır vasıta servisi olarak hizmet vermeye başlayan AŞİYAN, 2005 yılına kadar söz konusu hizmeti vermeye devam etmiştir. Teşebbüs 24.04.2008 tarihinden itibaren, İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların yalnızca servis ve yedek parça hizmetlerini sürdürmekte olup, herhangi bir satış hizmeti sunmamaktadır.

I.2.4. Atik Oto Satış-Tamir ve Bakım Servisi Tic. Ltd. Şti.

- (18) ATİK, 1991 yılından itibaren İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların yalnızca servis ve yedek parça hizmetlerini sürdürmekte olup, herhangi bir satış hizmeti vermemektedir.

I.2.5. A.T.M. Otomotiv Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

- (19) 22.10.2007 tarihinde İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmetlerini vermeye başlayan ATM'nin, 30.03.2012 tarihinde HYUNDAI bayiliği faaliyeti son bulmuştur.

13-70/952-403

I.2.6. Bayraktar Otomotiv İnşaat ve Petrol Ürünleri San. Tic. A.Ş.

- (20) BAYRAKTAR, 29.05.1998 tarihinden itibaren, İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmetlerini sürdürmektedir.

I.2.7. Bikam Servis Oto Onarımı ve Yedek Parça Tic. San. Ltd. Şti.

- (21) 01.05.2006 tarihinde İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmetlerini vermeye başlayan BİKAM'ın, 02.02.2010 tarihinde HYUNDAI bayiliği faaliyeti son bulmuştur.

I.2.8. Coşkun Oto Alım Satım Tic. Ltd. Şti.

- (22) COŞKUN, 15.01.1993 tarihinden itibaren İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmetlerini sürdürmektedir.

I.2.9. Dumankaya İnşaat San. ve Tic. A.Ş.

- (23) DUMANKAYA, 19.11.2009 tarihinden itibaren İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmetlerini sürdürmektedir.

I.2.10. Ekol Otomotiv Petrol Nakliyat San. ve Tic. A.Ş.

- (24) EKOL, 02.10.1998 tarihinden itibaren İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmetlerini sürdürmektedir.

I.2.11. Elmas Otomotiv İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

- (25) ELMAS, 04.10.1999 tarihinden itibaren İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmetlerini sürdürmektedir.

I.2.12. Erk Mağazacılık ve Otomotiv Tic. Ltd. Şti.

- (26) ERK, 18.03.1994 tarihinden itibaren İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmetlerini sürdürmektedir.

I.2.13. Gör-Tan Otomotiv Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

- (27) GÖR-TAN, 1993 yılından itibaren Kocaeli ilinin Gebze ilçesinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmetlerini sürdürmektedir.

I.2.14. Hunko Motorlu Araçlar Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

- (28) HUNKO, 18.11.2002 tarihinden itibaren İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmetlerini sürdürmektedir.

I.2.15. Karalar Motorlu Araçlar İnşaat Taahhüt Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

- (29) 08.09.1993 tarihinde İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmeti vermeye başlayan KARALAR'ın, 19.11.2009 tarihinde bayilik faaliyeti son bulmuştur.

I.2.16. Karoto Otomotiv Tic. Ltd. Şti.

- (30) 01.11.1990 tarihinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmeti vermeye başlayan KAROTO'nun, 31.12.2006 tarihinde bayilik faaliyeti son bulmuştur.

I.2.17. Kaynak Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.

- (31) KAYNAK, 16.02.1994 tarihinden itibaren İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmetlerini sürdürmektedir.

I.2.18. Maslak Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.

- (32) MASLAK, 30.09.2002 tarihinden itibaren İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmetlerini sürdürmektedir.

13-70/952-403

I.2.19. Master Turizm Yatırım ve İşletmecilik Ltd. Şti.

- (33) 07.11.1990 tarihinde İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmetlerini vermeye başlayan MASTER'in, 07.06.2008 tarihinde bayilik faaliyeti son bulmuştur.

I.2.20. Mates Otomotiv Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

- (34) 2002 yılında İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmetlerini vermeye başlayan MATES, HYUNDAI tarafından sağlanan bilgiye göre, 2003 yılında satış hizmetlerine son vermiştir. Servis ve yedek parça hizmetleri ise 03.01.2012 tarihinde sona ermiştir.

I.2.21. Tuna Otomotiv Tic. Ltd. Şti.

- (35) 08.09.1993 tarihinden itibaren İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmetlerini sürdüren TUNA, 31.12.2012 tarihinde bu hizmetlerini sona erdirmiştir.

I.2.22. Uçar Otomotiv Turizm San. ve Tic. A.Ş.

- (36) UÇAR, 17.08.1998 tarihinden itibaren İstanbul ilinde HYUNDAI bayisi olarak Hyundai marka araçların satış, servis ve yedek parça hizmetlerini sürdürmektedir.

I.3. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (37) **Belge 1:** AS'tan alınan 06.12.2007 tarihli "Kalite İstikrar Programı Yürütme Kurulu Kararları" başlıklı belgede;

"Kalite İstikrar Programı Yürütme Kurulu Kararları

1. Kalite istikrar programının uygulanabilmesi için bir yürütme kurulu oluşturulmuştur. Kurul 5 asil ve 2 yedek üyeden oluşmaktadır.

2. Kalite İstikrar Programı 08.12.2007 tarihinden itibaren kısaca KİP diye anılacaktır.

3. Tüm 1. bölge Bayileri ile 2. Bölge Bayileri KİP uygulamasına dahildir. 1. Bölge bayileri en geç 07.12.2007 tarihine kadar 10.000 ytl vereceklerdir.

4. Müşteriler ile yapılan telefon görüşmelerinde anahtar teslim liste fiyatı ve daha sonra mevcut kampanya indirimi ile birlikte KİP fiyatları verilebilecektir. (Bu fiyatlar her kampanya değişiminde bayilere gönderilecektir.)

5. Showroomlara gelen müşteriler ile yapılan görüşmelerde veya yapılan dinamik ziyaretlerinde de maksimum (.....) günlük Bayi Alış listesinden %(.....) kar marjı ilavesi ile hazırlanan liste dışında indirim yapılmayacaktır. (Bu fiyatlar her kampanya değişiminde bayilere gönderilecektir.)

6. Değer kayıplı araçlarda müşteriye HAOS⁴'tan verilen indirim tutarı % sel oranda yansıtılabilecektir. Müşteriye bu indirim yapılırken aracın özel indirim statüsüne sahip olduğu muhakkak bildirilecek ve renk detayı da verilecektir.

7. KİP uygulaması başlamadan önce en geç 08.12.2007 tarihinde Bayiler ellerindeki değer kayıplı araç stoğunu Kurul Başkanına mail atacaktır.

8. Hasarlı araçlarda müşteriye hasar durumu belirtilerek hasar indirimi yapılabilecek ve bu indirim müşteri faturasına hasar indirimi olarak yansıtılacaktır.

9. Araç satışında koltuk koruma sistemleri, paspas ve trafik seti dışında hediye verilmesi söz konusu olmayacaktır.

10. Araç satışı faturaları satış rakamından kesilecek ve kurul gerekli gördüğü hallerde satış faturasının aslını isteme hakkına sahip olacaktır.

⁴ Hyundai Assan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.'nin kısaltması olarak kullanılmaktadır.

13-70/952-403

11. Araç satışlarında talep edilen aksesuar fiyatları aşağıda belirtilen rakamlardan aşağı olmayacaktır.

Ürün	Minimum Verilebilecek Fiyat
Alarm	(.....)
Park SenSörü	(.....)
Boya Koruma Sistemleri	(.....)
Cam Filmi	(.....)
Logo İşleme	(.....)
Muayene Tespit	(.....)
Seyyar Tente	(.....)
4 Adet Alaşımli Jant (Getz ve Era için)	(.....)
Ön Koruna (Santa Fe-Tucson)	(.....)
Arka Koruma (Santa Fe-Tucson)	(.....)
Yan Basamak (Santa Fe-Tucson)	(.....)
4 Adet Alaşımli Jant (Santa fe-Tucson)	(.....)

12. Filo satışlarında anahtar teslim satış fiyatı hesaplanırken HAOS filo katılım oranları, Kampanya geri dönüş rakamları (.....) günlük bayi alış rakamlarından düşülecektir. Ve aşağıda belirtilen bayi kar marjları (.....) günlük alış rakamlarına ilave edilecektir.

Filo Adedi	Haos Katılım	İlave Edilen Bayi Kar Marjı
3 ile 5 arası	(.....)	(.....)
6 ile 12 arası	(.....)	(.....)
13 ile 40 arası	(.....)	(.....)
Taksi ve Sürücü Kursu	(.....)	(.....)

13. % (.....) Filo geri dönüşü alan filo satışları KİP uygulamasının dışında tutulmuştur. **(Taksi ve Sürücü Kursu Hariç)**

14. 2007 model yılına sahip araçlar KİP uygulaması dışında tutulmuştur.

15. Her yıl maksimum (.....) müşteri için Kurul Başkanının bilgisi dahilinde (mail yolu ile) KİP dışı uygulama geçerli olabilecektir.

16. Bayiler kendi firmaları veya rent firmaları üzerinden satış yapamayacak ve bu gibi durumlar saptanırsa KİP kapsamında cezai uygulama yapılacaktır.

17. Kurul üyelerinin 2 kez ceza almaları durumunda üyelikleri düşecektir.

18. KİP uygulamasının denetlenmesi adına bir denetim firması ile anlaşılmış olup firmanın detayları bayilere daha sonra bildirilecektir.

19. Kurul her ayın ilk haftasında toplanacaktır. Toplantıya mazeret bildirmeden katılmayan kişi toplantı bedelini ödeyecektir.

20. KİP kararlarına aykırı görülen olaylarda aşağıdaki cezai ödemeler kurul tarafından tahsil edilecektir. (Yapılacak tahsilatın 04.12.2007 de bayiler tarafından ödenecek 10.000 ytl den alınması söz konusu değildir. Bu ödeme uygulamanın yürütülebilmesi adına teminat olarak alınacaktır.)

1. Olay: 2.500 ytl

2. Olay: 5.000 ytl

3. Olay: 7.500 ytl

4. Olay: Kurul durumu Merkeze bildirilecek ve Merkezden Bayiliğin kapatılmasını isteme hakkına sahip olacaktır.

21. Cezai uygulama yapabilmek için;

13-70/952-403

a- Denetim firmasının raporu veya bayi tarafından tespit edilen ispatlanmış olaylar dikkate alınacaktır. (ses kayıtları delil sayılabilecektir)

b- Kurul olayları inceleyecek ve ceza kararı tüm kurul üyelerinin katılımı ile gerçekleşecek toplantı neticesinde oy çokluğu ile alınacaktır. Kurul üyelerinden eksik varsa yedek üyenin katılımı istenecektir.

c- Sadece 4. olay ile ilgili olarak kurulun yedek üyeler dahil oy birliği ile karar alması aranacaktır.

d- Ceza tutarları araç satış adedine göre uygulanacaktır. (Örnek: Bir müşteriye 3 araç satıldı ise olay başı ceza tutarı*3 olarak ceza tahsil edilecektir.)

e- Olay Kurul üyeleri ile ilgili ise konunun değerlendirilmesi için bahsi geçen Kurul üyesi yerine yedek üyenin katılımı sağlanacaktır.

22. KİP uygulaması Aralık ayı kampanyasının açıklandıktan sonra 08.12.2007 tarihinde uygulamaya geçecektir.

23. Bağlantısı yapılmış ancak 07.12.2007 tarihine kadar faturası kesilmemiş araçlar için bağlantı listesi Kurul Başkanına en geç 08.12.2007 tarihinde verilecek ve bu listedeki satışlar KİP uygulamasının dışında tutulacaktır.”

ifadeleri yer almaktadır.

- (38) **Belge 2:** AS'tan elde edilen, 14.08.2006-17.08.2006 tarihleri arasında gönderilmiş "KİP Usulsüzlüğü" konulu e-postalara aşağıda yer verilmiştir:
- (39) AS'tan UÇAR ve HUNKO'ya gönderildiği anlaşılan 14.08.2006 tarihli e-postada; TUNA, Getz 1.4. Doch Hy Klın model aracı bir firmaya 19.200 TL yerine 19.000 TL'ye satması nedeniyle otomotiv bayi konseyine şikayet edilmekte ve bu teşebbüsün düşük fiyat uygulamaları sonucunda bir önceki ay ceza aldığı, ancak verilen cezaların hafifletilmesi nedeniyle aynı uygulamalara devam ettiğinden bahsedilmektedir.
- (40) Bu e-postaya istinaden HUNKO tarafından 15.08.2006 tarihinde TUNA'ya gönderilen e-postada konuya ilişkin açıklama istenilmiştir.
- (41) Bunun üzerine TUNA yetkilisi tarafından aynı tarihte HUNKO ve (.....)'a gönderilen cevap niteliğindeki e-posta mesajında, söz konusu indirim gerekçesi açıklanmış ve devamında; önceki ay aldıkları cezanın ağır olduğu, maddi ve manevi bedel ödedikleri, tüm bunlardan sonra aynı yanlış yaptıklarını düşünenlere bayi satış-stok raporlarına bakmalarını önerdikleri, kendilerinin başka bayilerin indirim yaptığına ilişkin müşteri iddialarını dikkate almadıkları ve şikayet etmedikleri, KİP'in takibi konusunda çalışılan profesyonel bir firma varken işi gücü bırakıp hafiyelik yapmayı uygun bulmadıkları, bayilerin enerjilerini, markayı ve firmalarını ileri götürmeye harcamalarının daha faydalı olacağını düşündükleri ifade edilmiştir.
- (42) Bu e-posta aynı tarihte HUNKO tarafından UÇAR'a, "As otomotivin şikayet üzerine Tuna otomotivden gelen cvp yazısını bilgilerinize sunuyorum" şeklinde gönderilmiştir.
- (43) Son olarak, AS tarafından 16.08.2006 tarihinde UÇAR yetkilisi ile HUNKO ve TUNA'ya, 17.08.2006 tarihinde ise AS satış birimine gönderilen e-postada ise; kendilerinin çok sayıda araç sattığı indirim konusuna TUNA'nın düşük fiyat vermek suretiyle satış yaptığı (.....) adet satışa (.....) araç satışına uygulanan indirim uyguladıkları, bu bilginin o tarihte filo departmanı ve üst yönetim ile paylaşılması sonucu bu araçların filo indirim oranlarının %(.....) oranına indirilerek HYUNDAI tarafından TUNA'dan geri alındığı, bayilerin enerjilerini birbirlerinin müşterilerini haksız rekabet sonucunda ve usulsüz uygulamalarla yanıltmaya çalışarak harcamaktansa markayı ve firmaları daha ileriye götürmek için harcamaları gerektiğine en çok kendilerinin inandığı ifade edilmiştir.

13-70/952-403

- (44) **Belge 3:** BAYRAKTAR'dan alınan 15.05.2008 tarihli bir şirket içi yazışmada; aksesuarlara 01.05.2008 den itibaren prim ödeneceği, aksesuar primi alabilmek için (.....) tutarının altında fiyatla satış yapılmaması gerektiği, KİP kapsamındaki ürünlerde KİP'in belirlediğinin altında fiyat verilmeyeceği belirtilmiştir. Bu belgenin ekinde, araç aksesuar listesi bulunmakta ve bazı aksesuarların yanında "*kip fiyatının altına inilmeyecek*" ibaresi yer almaktadır.
- (45) **Belge 4:** BAYRAKTAR'da yapılan incelemede, 2008 yılı Mayıs ve Haziran ayında yapıldığı anlaşılan "Bayi Aramaları Takip Tablosu" başlıklı belge bulunmuştur. Belgede, telefon aracılığı ile farklı bayilerin 2008 yılı Mayıs ve Haziran aylarında aranması sonucunda oluşturulan görüşme notları bulunmaktadır. Bu notlarda, aranan bayi tarafından KİP fiyatlarının uygulanıp uygulanmadığına ilişkin ifadeler yer almaktadır.
- (46) Belgedeki tabloda "Verilen Fiyat" kısmı sütuna KİP fiyatlarının verildiği görüşmeler için "Doğru" açıklamasının yazıldığı görülmektedir.

1.4. Pişmanlık Başvurusu Kapsamında Sunulan Belgeler

- (47) **Belge 5:** MASLAK yetkilisi tarafından 27.12.2007 tarihinde ATM, MASTER, BİKAM, HUNKO, AS, AS GÜNDÜZLER, BAYRAKTAR, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, GÖR-TAN, KARALAR, KAYNAK, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlüklerine gönderilen "Kip Uygulamasında Özel Müşteri Statüsü" konulu e-posta iletilmesinde; KİP uygulaması kapsamında özel müşteri satışı olarak kabul edilebilecek yıllık (.....) satış hakkının, sadece firma sahibinin tanıdığı bürokrat sınıfına giren (vali, emniyet müdürü, belediye başkanı, milletvekili vb.) ile şirketin ilişkileri gereği çeşitli kurum ve kuruluşlara hibe edebileceği araçlar için geçerli olduğu hatırlatılarak, bunların dışında kalan şahsi tanidik ve akrabaların bu kapsama dahil edilemeyeceği, 08.12.2007-08.12.2008 tarihleri arasında geçerli olan bu uygulama kapsamında satış yapılmadan önce konsey başkanına bilgi verilmesinin gerektiği belirtilmektedir.
- (48) **Belge 6:** KARALAR yetkilisi tarafından 29.12.2007 tarihinde AS, uduzler@haos.com.tr⁵, BAYRAKTAR, BİKAM, COŞKUN, HUNKO, GÖR-TAN, EKOL, ELMAS, ERK, ATMAS, KAYNAK, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlüklerine, bilgi olarak da AS, AS GÜNDÜZLER, ATM, BAYRAKTAR, BİKAM, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, GÖR-TAN, HUNKO, KAYNAK, TUNA ve UÇAR satış birimlerine gönderilen "Re: Önemliiii" konulu e-postanın ekinde AS, AS GÜNDÜZLER, ATM, BAYRAKTAR, BİKAM, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, GÖR-TAN, HUNKO, KARALAR, KAYNAK, MASLAK, TUNA ve UÇAR bayilerinde genel müdür, genel müdür yardımcısı, satış müdürü, filo müdürü olarak görev alan kişilerin isimleri ve irtibat numaralarına yer verilmiştir.
- (49) Bahsi geçen e-posta iletilmesinin devamında bulunan 17.12.2007 tarihinde KARALAR bayisi yetkilisi tarafından AS, AS GÜNDÜZLER, BAYRAKTAR, BİKAM, COŞKUN, EKOL, ERK, KAYNAK, MASLAK, TUNA, UÇAR, ATM, GÖR-TAN, ELMAS ve HUNKO bayilerinin satış birimlerine gönderilen "Önemliiii" konulu e-posta iletilmesinde; KİP'e ilişkin konularda birbirlerine danışabilmeleri için bayilere gönderilmek üzere, satış müdürü veya satıştan tam yetkili olan kişilerin isim ve cep telefonu bilgilerinin kendilerine iletilmesi "İstanbul KİP Kurulu"na istenilmektedir. Bu e-posta KARALAR yetkilisi tarafından aynı tarihte aynı haliyle MASTER satış birimine gönderilmiştir.
- (50) **Belge 7:** KARALAR yetkilisi tarafından 01.02.2008 tarihinde AS, uduzler@haos.com.tr, BAYRAKTAR, BİKAM, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, HUNKO, KAYNAK, MASLAK, MASTER, TUNA, UÇAR, GÖR-TAN, ATM bayilerinin genel müdürlüklerine ve bilgi ile satış birimlerine gönderilen "Önemli" konulu e-posta iletilmesinde; Getz 1.4 Start ve Getz 1.5 Start modellerinin fiyatlarını mevcut KİP listesindeki standart donanımlı fiyatların (.....) YTL altında

⁵ Dosyadaki bilgilerden bu adresin AS GÜNDÜZLER'e ait olduğu anlaşılmaktadır.

13-70/952-403

belirleyebilecekleri, yeni listenin bir sonraki hafta gönderileceği “İstanbul KİP Kurulu” tarafından belirtilmektedir.

- (51) **Belge 8:** BAYRAKTAR yetkilisi tarafından 19.02.2008 tarihinde KARALAR yetkilisi ile AS, uduzler@haos.com.tr, BAYRAKTAR, BİKAM, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, HUNKO, KAYNAK, MASLAK, MASTER, TUNA, UÇAR, GÖR-TAN ve ATM bayilerinin genel müdürlüklerine ve bilgi ile de satış birimlerine gönderilen “H1 lere alarm takılması” konulu e-postada, “KİP Yürütme Kurulu”na, yeni H1’lerde eksik olan uzaktan kumandalı alarmin araçların üzerine monte edilmesine karar verildiği, isteyen bayilerin alarm montajı yapılmış şekilde H1’leri yine KİP fiyatlarından satabileceği, alarm istemeyen müşteriler için alarm fiyatının anahtar teslim satış fiyatından düşülmeyeceği bildirilmektedir.
- (52) **Belge 9:** BAYRAKTAR yetkilisi tarafından KARALAR yetkilisine gönderilen 06.05.2008 tarihli “Mayıs Fiyatlar” konulu e-posta iletisi, bu bayi tarafından, aynı tarihte AS, uduzler@haos.com.tr, ATM, BİKAM, COŞKUN, EKOL, ERK, ELMAS, HUNKO, GÖR-TAN, KAYNAK, MASLAK, MATES, MASTER, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlüklerine ve bilgi olarak da satış birimlerine iletilmiştir. Bu e-postada; H1'lere gelen yüksek orandaki zam dolayısı ile perakende satışta eskiden olduğu gibi liste fiyatı üzerinden değil **%(.....)** kar marjı korunarak fiyat hesaplandığı belirtilerek;
- Tüm “Matrix”lerde bayi kar marjının **%(.....)** günlük alışa göre sıfır olarak hesaplandığı, perakende ve filolu satışlar da aynı uygulamanın yapıldığı,
  - “Matrix”lerde daha önce uygulanan **%(.....)** YTL tutarındaki teşvikin yeni alımlarda mevcut olmadığı için fiyatlara indirim olarak yansıtılmadığı,
  - Matrixler’in KİP dışına çıkarılmadığı,
  - Ticari araçlardaki sadık müşteri indiriminin filo satışlarına yansıtılmadığı, bu tarz müşterilere anahtar teslim fiyattan ilave olarak **%(.....)** YTL daha indirim uygulanabileceği,
  - Perakende satışlarda yakıt kuponlarının indirim olarak yansıtılmayacağı, sadece hatırlatma anlamında perakende satış listesine bilgi olarak yazıldığı
- ifadelerine yer verilmiştir.
- (53) Söz konusu e-postanın ekinde “06 Mayıs Fiyat listesi.xls” dosyası yer almaktadır.⁶
- (54) **Belge 10:** MASLAK yetkilisi tarafından 13.05.2008 tarihinde UÇAR, TUNA, KAYNAK, KARALAR, GÖR-TAN, ERK, ELMAS, EKOL, COŞKUN, BAYRAKTAR, AS GÜNDÜZLER, AS, HUNKO, BİKAM, MASTER ve ATM bayilerinin genel müdürlük birimlerine gönderilen “Fw: İlave **%(.....)** filolu fiyatlar” konulu e-postada; Era model dizelerde uygulanmaya başlanan ilave **%(.....)** filo katılımlı fiyatlar ve kar marjlarına ilişkin açıklamalar yapılmış olup, iletinin ekinde “06 Mayıs Fiyat listesi.xls” dosyası yer almaktadır.
- (55) **Belge 11:** MASLAK yetkilisi tarafından 13.05.2008 tarihinde UÇAR, TUNA, KAYNAK, KARALAR, GÖR-TAN, ERK, ELMAS, EKOL, COŞKUN, BAYRAKTAR, AS GÜNDÜZLER, AS, HUNKO, BİKAM, MASTER ve ATM bayilerinin genel müdürlük birimlerine gönderilen “Fw: ilave **%(.....)** filolu fiyatlar” konulu ve bir önceki belgede yer alan e-postanın devamında gönderildiği anlaşılan e-posta iletisinde, ilgili tablo revize edilmiş olarak yeniden gönderilmektedir. Söz konusu e-postanın ekinde “06 mayıs Fiyat-Revize.xls” dosyası yer almaktadır.

⁶ 9, 10, 11, 12, 16, 18, 23, 24, 26, 27, 28, 30, 31, 32 ve 33 sayılı belgelerde yer alan, değişik tarihlere ait “... Fiyat Listesi.xls” dosyalarına kaydedilmiş, “Hyundai Marka Araçların ... İtibariyle Önerilen Kampanya İndirimli Satış Fiyatları” başlıklı telefon fiyatı listelerinde; tavsiye edilen anahtar teslim liste satış fiyatı, peşin kampanya indirimi ve kampanya indirimli satış fiyatlarının yanı sıra KİP fiyatları başlıklı ayrı bir sütuna yer verilmiştir.

13-70/952-403

- (56) **Belge 12:** BAYRAKTAR yetkilisi tarafından 16.05.2008 tarihinde KARALAR bayisinin genel müdürlük birimine gönderilen "16 Mayıs Fiyat Listesi" konulu e-postada; KİP fiyat listesinde yapılan bir değişiklik bildirilmektedir.
- (57) Bunun üzerine, aynı tarihte KARALAR yetkilisi olduğu düşünülen (.....) tarafından; AS, uduzler@haos.com.tr, ATM, BİKAM, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, GÖR-TAN, HUNKO, KAYNAK, MASLAK, MATES, MASTER, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlük birimlerine, bilgi olarak ise bahsi geçen bayilerin (ATM hariç) satış birimlerine "Fw: 16 Mayıs Fiyat Listesi" konulu bir e-posta gönderilmiştir.
- (58) **Belge 13:** (.....) tarafından 30.05.2008 tarihinde AS, uduzler@haos.com.tr, BİKAM, BAYRAKTAR, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, GÖR-TAN, HUNKO, KAYNAK, ATM, MASLAK, MASTER, MATES, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlük birimlerine, bilgi olarak ise bahsi geçen bayilerin satış birimlerine gönderilen "Duyuru" konulu e-postada; 30.05.2008 tarihinde HYUNDAI yetkilisinden alınan duyuruda belirtilen, bazı modellere uygulanmakta olan alım desteği tutarlarının KİP fiyatlarına yansıtılmayacağı hususunda bilgi verilmektedir.
- (59) **Belge 14:** MASLAK yetkilisi tarafından 31.05.2008 tarihinde UÇAR, TUNA, KAYNAK, KARALAR, GÖR-TAN, ERK, ELMAS, EKOL, COŞKUN, BAYRAKTAR, AS GÜNDÜZLER, AS, HUNKO, BİKAM, MASTER ve ATM bayilerinin genel müdürlüklerine gönderilen "Yeni Sonata Fiyatları" konulu e-postada; "Yeni Sonata" modellerine KİP fiyatlarının uygulanmasına ilişkin açıklamalar bulunmaktadır.
- (60) Yukarıdaki e-posta içeriği aynı konu başlığı ve aynı haliyle 31.05.2008 tarihinde MASLAK satış birimi tarafından GÖR-TAN, AS, AS GÜNDÜZLER, BAYRAKTAR, BİKAM, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, HUNKO, KARALAR, KAYNAK, MASTER, TUNA, UÇAR ve ATM bayilerinin satış birimlerine iletilmiştir.
- (61) **Belge 15:** 06.06.2008 tarihinde (.....) tarafından AS, uduzler@haos.com.tr, ATM, BİKAM, BAYRAKTAR, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, GÖR-TAN, KAYNAK, MASLAK, MASTER, MATES, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlüklerine ve satış birimlerine gönderilen "Toplantı" konulu e-posta iletisinde; 11.06.2008 tarihinde yapılacak KİP toplantısına "İstanbul KİP Başkanı" tarafından çağırısı yapılmıştır.
- (62) **Belge 16:** MASLAK yetkilisi tarafından 07.06.2008 tarihinde UÇAR, TUNA, KAYNAK, KARALAR, GÖR-TAN, ERK, ELMAS, EKOL, COŞKUN, BAYRAKTAR, AS GÜNDÜZLER, AS, HUNKO, BİKAM, MASTER ve ATM bayilerinin genel müdürlüklerine gönderilen "Haziran Kampanyası" konulu e-posta iletisinde; ekte gönderilen Haziran ayına ait kampanya listesinde yer alan bazı modellerin fiyatları ve satış koşulları hakkında bilgi verilmiştir. Söz konusu e-postanın ekinde "7 Haziran Fiyat listesi.xls" dosyası yer almaktadır.
- (63) **Belge 17:** (.....) tarafından 09.06.2008 tarihinde AS, uduzler@haos.com.tr, ATM, BİKAM, BAYRAKTAR, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, GÖR-TAN, KAYNAK, MASLAK, MASTER, MATES, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlüklerine ve satış birimlerine gönderilen "Re: Toplantı" konulu e-posta iletisinde, 11.06.2008 tarihinde yapılacak olan toplantının çeşitli nedenlerle iptal edildiği, yalnızca "KİP Kurulu"nda bulunanların katılacağı bir toplantı gerçekleştirileceği, Sapanca'da HYUNDAI tarafından düzenlenen eğitimde bir arada olunacağı için, orada tüm bayilerin katılacağı bir toplantı yapılacağı bildirilmektedir.
- (64) **Belge 18:** MASLAK yetkilisi tarafından 10.06.2008 tarihinde ATM, BİKAM, HUNKO, AS, AS GÜNDÜZLER, BAYRAKTAR, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, GÖR-TAN, KARALAR, KAYNAK, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlük birimlerine gönderilen "Fiyat Listesi Revize" konulu e-postada, HYUNDAI'nin Getz model otomobillere verdiği teşviklerde değişiklik

13-70/952-403

olması nedeniyle, kendilerinin de yeni fiyat listesi oluşturarak ekte sundukları belirtilmektedir. Söz konusu e-postanın ekinde "10 Haziran Fiyat listesi.xls" dosyası bulunmaktadır.

- (65) **Belge 19:** HUNKO yetkilisi tarafından 10.06.2008 tarihinde BAYRAKTAR, EKOL, BİKAM ve KARALAR bayilerinin genel müdürlük birimlerine, bilgi olarak ise UÇAR, TUNA, GÖR-TAN, KAYNAK, COŞKUN, ELMAS, MASLAK, ATM, ERK, AS, AS GÜNDÜZLER ve MASTER bayilerinin genel müdürlük birimlerine gönderilen "Bilgi" konulu e-postada; yetkili 06.12.2007 tarihinde İstanbul bayilerince kurulan KİP'in denetleme kurulundaki görevinden ayrıldığını bildirmiştir.
- (66) **Belge 20:** MASLAK yetkilisi tarafından 17.06.2008 tarihinde ATM, BİKAM, HUNKO, AS, AS GÜNDÜZLER, BAYRAKTAR, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, GÖR-TAN, KARALAR, KAYNAK, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlük birimlerine gönderilen "Atos Modelin Kip Dışı Bırakılması" konulu e-postada; "yeni i10"un lansmanının yapılması nedeni ile bayilerde az miktarda kalan Atos model otomobil stoğunun bir an önce bitirilmesi amacıyla, Atos satışlarının KİP uygulaması dışında bırakıldığı ifadelerine yer verilmiştir.
- (67) **Belge 21:** KARALAR yetkilisi tarafından 09.07.2008 tarihinde AS, AS GÜNDÜZLER, ATM, BAYRAKTAR, BİKAM, COŞKUN, EKOL, ERK, ELMAS, GÖR-TAN, HUNKO, KAYNAK, MASLAK, MASTER, MATES, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlüklerine ve aynı bayilerin satış birimlerine gönderilen "Toplantı" konulu e-posta iletilinde; İstanbul bayilerine 14.07.2008 tarihinde yapılacak olan, KİP ve yeni ÖTV yasasının görüşüleceği toplantının çağırısı yapılmaktadır.
- (68) **Belge 22:** KARALAR yetkilisi tarafından 12.08.2008 tarihinde AS, AS GÜNDÜZLER, ATM, BİKAM, BAYRAKTAR, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, GÖR-TAN, HUNKO, KAYNAK, MASLAK, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlüklerine ve satış birimlerine gönderilen "Önemliiii" konulu e-posta iletilinde; Ağustos ayı kampanya duyurusuna istinaden 2008-2009 model araçların fiyat çalışmalarının yapıldığı, 13.08.2008 günü sabahı Ağustos ayı KİP listesinin bayilere gönderileceği ifade edilmiştir.
- (69) **Belge 23:** BAYRAKTAR yetkilisi tarafından (.....)'ye gönderilen 25.08.2008 tarihli "yeni tucson fiyatları" konulu e-posta iletilisi KARALAR yetkilisi tarafından aynı haliyle AS, uduzler@haos.com.tr, A.T.M., BİKAM, COŞKUN, EKOL, ERK, ELMAS, HUNKO, GÖR-TAN, KAYNAK, MASLAK, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlüklerine ve bilgi olarak da satış birimlerine iletilmiştir. E-postada, fiyat listesine eklenen yeni modelden söz edilmektedir. Söz konusu e-postanın ekinde "11 Ağustos 2009 Model Fiyat Listesi.xls" dosyası yer almaktadır.
- (70) **Belge 24:** BAYRAKTAR yetkilisi tarafından 06.09.2008 tarihinde KARALAR yetkilisine gönderilen "Eylül Fiyatlar" konulu e-postada; Starex kamyonetler ve taksilerin bilgi mahiyetinde hesaplandığı iletilmektedir.
- (71) Bunun üzerine aynı tarihte (.....) tarafından AS, uduzler@haos.com.tr, ATM, BİKAM, COŞKUN, ERK, EKOL, ELMAS, GÖR-TAN, HUNKO, KAYNAK, MASLAK, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlük birimlerine; bilgi olarak ise bahsi geçen bayilerin satış birimlerine "Fw: Eylül Fiyatlar" konulu e-posta gönderilmiştir. Söz konusu e-postanın ekinde "8 Eylül 2008 Model Fiyat listesi.xls" ve "8 Eylül 2009 Model Fiyat listesi.xls" dosyaları yer almaktadır.
- (72) **Belge 25:** (.....) tarafından 11.09.2008 tarihinde AS, uduzler@haos.com.tr, ATM, BİKAM, BAYRAKTAR, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, GÖR-TAN, HUNKO, KAYNAK, MASLAK, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlüklerine ve aynı bayilerinin satış birimlerine gönderilen konu kısmı bulunmayan e-posta iletilinde; eski kasa Matrix araçların satışında zorluk yaşanmaması için bu tip araçların KİP uygulaması dışında bırakıldığı belirtilmektedir. Anılan e-posta içeriği aynı haliyle TUNA yetkilisi tarafından TUNA çalışanlarına iletilmiştir.

13-70/952-403

- (73) **Belge 26:** BAYRAKTAR yetkilisi 19.09.2008 tarihinde KARALAR yetkilisine “2009 Santa Fe ler Eklendi” konulu e-postayı göndermiştir. Bu ileti KARALAR yetkilisi tarafından AS, uduzler@haos.com.tr, ATM, BİKAM, COŞKUN, EKOL, ERK, ELMAS, GÖR-TAN, HUNKO, KAYNAK, MASLAK, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlük birimlerine gönderilmiştir. Söz konusu e-postanın ekinde “8 Eylül 2009 Model Fiyat listesi.xls” dosyası yer almaktadır.
- (74) **Belge 27:** MASLAK yetkilisi tarafından 09.10.2008 tarihinde UÇAR, TUNA, KAYNAK, KARALAR, GÖR-TAN, ERK, ELMAS, EKOL, COŞKUN, BAYRAKTAR, AS GÜNDÜZLER, AS, HUNKO, BİKAM ve ATM bayilerinin genel müdürlük birimlerine gönderilen “Ekim Ayı Fiyat Listeleri” başlıklı e-postanın ekinde “9 Ekim 2009 Model Fiyat listesi.xls” ve “9 Ekim 2008 Model Fiyat listesi.xls” dosyalarının yer aldığı belirlenmiştir.
- (75) **Belge 28:** MASLAK yetkilisi tarafından 13.10.2008 tarihinde UÇAR, TUNA, KAYNAK, KARALAR, GÖR-TAN, ERK, ELMAS, EKOL, COŞKUN, BAYRAKTAR, AS GÜNDÜZLER, AS, HUNKO, BİKAM ve ATM bayilerinin genel müdürlüklerine gönderilen “Üst Sınıf Araçlar Kredi Komisyonu Nakit Desteği Filo Kapsamı Dışı” konulu e-postada; üst sınıf araçların filo kapsamında satışına HYUNDAI tarafından “filo desteği” verileceğine ilişkin yanlış anlama sonucu oluşturulan 2008 ve 2009 fiyat listelerinin yeniden düzenlenerek ekte gönderildiği ifade edilmektedir. Söz konusu e-postanın ekinde “9 Ekim 2009 Model Fiyat listesi.xls” ve “9 Ekim 2008 Model Fiyat listesi.xls” dosyaları yer almaktadır.
- (76) **Belge 29:** KARALAR tarafından 06.11.2008 tarihinde AS, ATM, BAYRAKTAR, BİKAM, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, GÖR-TAN, HUNKO, KAYNAK, MASLAK, MASTER, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlüklerine gönderilen “KİP Kurulu Toplantısı” başlıklı e-posta iletisinde; 07.11.2008 tarihinde yapılacak “İstanbul Bayileri KİP Kurulu Toplantısı” için “KİP Kurulu Başkanı” tarafından çağırısı yapılmıştır.
- (77) **Belge 30:** MASLAK yetkilisi tarafından 22.11.2008 tarihinde ATM, BİKAM, HUNKO, AS, AS GÜNDÜZLER, BAYRAKTAR, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, GÖR-TAN, KARALAR, KAYNAK, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlük birimlerine gönderilen “Fw: 22 Kasım Fiyatlar” konulu e-postada; 21.11.2008 tarihli duyuruya istinaden hazırlanan önerilen fiyat listesinin ekte gönderildiği belirtilerek, fiyatların hazırlanmasında dikkat edilen ayrıntılara yer verilmekte ve ÖTV’ye ilişkin tavsiyeler yapılmaktadır. Bu e-postanın ekinde “22 Kasım 2009 Model Fiyat listesi.xls” dosyası yer almaktadır.
- (78) **Belge 31:** MASLAK yetkilisi tarafından 24.11.2008 tarihinde ATM, BİKAM, HUNKO, AS, AS GÜNDÜZLER, BAYRAKTAR, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, GÖR-TAN, KARALAR, KAYNAK, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlüklerine gönderilen, “Tüzel Filo ve Sürücü Kursu İndirimleri Değişikliği” konulu e-posta iletisinde; HYUNDAI’nin yaptığı indirim oranının yanlış bildirildiği belirlendiğinden fiyat listelerinin revize edildiği belirtilerek, bir yanlışlığa mahal vermemek için halen kullanılan listelerin acilen değiştirilmesi istenilmektedir. İletinin ekinde ise “22 Kasım 2009 Model Fiyat listesi-Rev.xls” dosyası yer almaktadır.
- (79) **Belge 32:** MASLAK yetkilisi tarafından 04.12.2008 tarihinde ATM, BİKAM, HUNKO, AS, AS GÜNDÜZLER, BAYRAKTAR, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, GÖR-TAN, KARALAR, KAYNAK, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlüklerine gönderilen “Sürücü Kursu Fiyatları Düzeltme” konulu e-posta iletisinde; sürücü kursu indirimli fiyat listelerinde eski kampanya indirimlerinin sehven unutulduğu, bu nedenle ilgili bölümdeki fiyatların revize edilerek ekte gönderildiği belirtilmektedir. Anılan e-postanın ekinde “4 Aralık 2009 Model Fiyat listesi.xls” dosyası yer almaktadır.
- (80) **Belge 33:** MASLAK yetkilisi tarafından 04.12.2008 tarihinde ATM, BİKAM, HUNKO, AS, AS GÜNDÜZLER, BAYRAKTAR, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, GÖR-TAN, KARALAR, KAYNAK, TUNA ve UÇAR bayilerinin genel müdürlük birimlerine gönderilen “Aralık Ayı

13-70/952-403

Kampanyası” konulu e-postanın ekinde “4 Aralık 2009 Model Fiyat Listesi.xls” dosyası bulunmaktadır.

- (81) **Belge 34:** AS yetkilisi tarafından 18.12.2008 tarihinde ATM, BİKAM, HUNKO, AS, AS GÜNDÜZLER, BAYRAKTAR, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, GÖR-TAN, KARALAR, KAYNAK, TUNA, UÇAR ve MASLAK bayilerinin genel müdürlük birimlerine gönderilen “Fw: 23 Aralık 2008 Bayi İş Geliştirme Konseyi Gündem Sunumları (3)” konulu e-postada; 23.12.2008 tarihinde yapılacak konsey toplantısında ekteki maddelerin görüşüleceği belirtilerek, bir gün sonraki “İstanbul KİP Toplantısı” öncesinde konuları inceleyerek görüşlerini iletmeleri rica edilmiştir. Söz konusu e-postanın ekinde “Yetkili satıcı İş Planı.zip” dosyası bulunmaktadır. İlgili e-postanın öncesinde 17.12.2008 tarihinde HYUNDAI Satış Planlama ve Geliştirme birimi, bayilere “FW: 23 Aralık 2008 Bayi İş Geliştirme Konseyi gündem sunumları (3)” konulu e-postayı göndermiştir.

Belge 35: AS yetkilisi tarafından 18.12.2008 tarihinde ATM, BİKAM, HUNKO, AS, AS GÜNDÜZLER, BAYRAKTAR, COŞKUN, EKOL, ELMAS, ERK, GÖR-TAN, KARALAR, KAYNAK, TUNA, UÇAR ve MASLAK bayilerinin genel müdürlük birimlerine gönderilen “2. bölüm” konulu e-postada; Belge 34’teki ifadeler aynen kullanılmış olup, söz konusu e-postanın ekinde “CRM Geliştirme Planı.zip”, “Pazar Bilgileri (Ocak-Kasım’08).zip”, “Personel ve Yerel Pazarlama Standartları.zip” dosyaları bulunmaktadır.

1.5. Değerlendirme

- (82) Dosya mevcudu deliller arasında yer alan ve yukarıda tam metni verilen 06.12.2007 tarihli Belge 1, HYUNDAI İstanbul bayilerinin, Kalite İstikrar Programı (KİP) adı altında, araç ve aksesuar satış fiyatı ve satış koşullarını aralarında belirlediği marka içi rekabeti bozucu bir anlaşmadır. Belgede yer alan hususlar incelendiğinde, bayilerin aralarında anlaşarak perakende ve filo araç satış fiyatlarını belirledikleri ve bunları kısaca KİP fiyatları olarak adlandırdıkları anlaşılmaktadır. Buna göre, bayilere her kampanya değişiminde liste fiyatlarının gönderilmesi, liste dışında fiyat indirimi yapılmaması ve yalnızca değer kayıplı araçlarda HYUNDAI tarafından verilen indirimin yansıtılabileceği hususlarında anlaşmaya varılmıştır. KİP kararlarında perakende araç satışı dışında filo satışlarına ilişkin de anlaşma maddeleri bulunmaktadır. Nitekim filo satışlarında, filo adedi aralığına göre değişen tutarlarda bayi kar marjları üzerinde uzlaşmaya varıldığı ve taksit ile sürücü kursu için yapılan satışlar haricinde HYUNDAI’nin %(.....) filo katılım payı verdiği araçların KİP uygulaması dışında bırakıldığı, ancak taksit ve sürücü kursları için bayi kar marjı oranının %(.....) olarak belirlendiği görülmektedir. Araç satışlarının yanı sıra aksesuar fiyatları ve satış koşullarına ilişkin de anlaşma hükümleri bulunmaktadır.
- (83) Belge 1’de doğrudan İstanbul bayileri ifadesi geçmemekle birlikte, yine soruşturma kapsamında elde edilen Belge 2’de yer alan KİP’in İstanbul bayileri arasında uygulanmakta olduğu açıklaması, Belge 6, 7, 15, 17’de yer alan “İstanbul Kip Kurulu” ve “İstanbul Kip Kurulu Başkanı” ifadesi, Belge 19’da geçen KİP’in İstanbul bayilerince kurulduğuna ilişkin ifade, KİP toplantısı için duyuru yapılan Belge 21’de yapılan çağırının İstanbul bayilerine yönelik olması, Belge 29’da geçen “İstanbul bayileri Kip Kurulu Toplantısı...” ve Belge 34 ve 35’te geçen “İstanbul Kip Toplantısı...” ifadeleri ile pişmanlık başvurusunda verilen bilgiler doğrultusunda söz konusu anlaşmanın İstanbul bayileri arasında yapıldığı anlaşılmaktadır.
- (84) Belge 1, aynı zamanda bayilerin KİP çatısı altında nasıl örgütlendiklerine ilişkin hususları da ortaya koymaktadır. Buna göre, beş asil ve iki yedek üyeden oluşan bir kurul oluşturulduğu, KİP Yürütme Kurulunun her ayın ilk haftası toplandığı, 07.12.2007 tarihine kadar bayilerden 10.000 TL teminat alındığı, Kurul üyelerinin 2 kez ceza almaları durumunda üyeliklerinin düştüğü anlaşılmaktadır. Ayrıca, KİP uygulamasının denetlenmesi için bir denetim firması ile anlaşıldığı görülmektedir. Anlaşmaya aykırı hareket eden bayilere ilk üç cayma eyleminde

13-70/952-403

giderek artan oranda para cezası verilmesi, dördüncü caymada ise bayiliğin iptal edilmesi için Kurul'un merkeze⁷ bilgilendirme yapması kararlaştırılmıştır. Bayilere verilebilecek bu para cezasının uygulanması için denetim firmasından rapor alındığı, cezanın KİP Yürütme Kurulu üyelerinin oy çokluğu ile kararlaştırıldığı ve araç satış adedi oranında artırıldığı görülmektedir. Bu çerçevede, KİP uygulamasının, sürekliliği sağlayan bir denetim mekanizmasına da sahip olduğu sonucuna varılmaktadır.

- (85) Sonuç olarak, Belge 1, KİP uygulamasına taraf bayilerin üzerinde anlaşmaya vardıkları rekabeti kısıtlayıcı hususları yeterli şekilde ortaya koymaktadır.
- (86) Diğer taraftan, Belge 1'deki ifadelerden belgede anlaşmaya varılan hususların Aralık 2007 tarihinden itibaren uygulamaya konulduğu bilgisine ulaşılmakla birlikte, önaraştırma safhasında elde edilen ve HYUNDAI İstanbul bayilerinden AS, TUNA, HUNKO ve UÇAR arasındaki "KİP Usulsüzlüğü" konulu e-posta yazışmalarından oluşan bir diğer delil olan ve yukarıda metinlerine yer verilen Belge 2 ise, Ağustos 2006 tarihlidir. Bu belgenin içeriğinden mezkur tarihte de İstanbul bayileri arasında KİP uygulamasının var olduğu anlaşılmaktadır. Zira AS tarafından UÇAR ve HUNKO'ya gönderilen e-postada, TUNA, bir araç modelini indirimli satması nedeniyle otomotiv bayi konseyine şikayet edilmektedir. Belgede, TUNA'nın düşük fiyat uygulamaları sonucunda bir önceki ay ceza aldığından ve verilen cezaların hafifletilmesi nedeniyle aynı uygulamalara devam ettiğinden bahsedilmektedir.
- (87) Belge 19'da ise, HUNKO yetkilisi (.....) tarafından diğer bayilere gönderilen e-postada 06.12.2007 tarihinde İstanbul bayileri tarafından kurulan KİP'in denetleme kurulundaki görevini bıraktığını ifade eden bir açıklama bulunmaktadır.
- (88) Yukarıdaki belgeler dikkate alındığında; İstanbul bayilerinin taraf olduğu, KİP adı ile anılan anlaşmaların devam eden tek bir ihlalin bir parçası olduğu anlaşılmaktadır. KİP uygulamasının tespit edilebildiği kadarıyla 2006 yılı Temmuz ayından itibaren uygulamada olduğu (2006 öncesine ilişkin herhangi bir delil bulunmamıştır.), 2007 yılında ise Belge 1'de yer alan anlaşma ile daha detaylı bir örgütlenmeye gidildiği değerlendirilmektedir. 2006 tarihli Belge 2'de KİP kararlarına uymadığı iddia edilen bayi, otomotiv bayi konseyine şikayet edilirken, 2007 tarihli Belge 1'de KİP programının uygulanması için bayi konseyinden farklı olarak bir yürütme kurulu oluşturulduğu, dolayısıyla KİP'in organizasyonunda bir takım değişikliklere gidildiği anlaşılmaktadır. Belge 1'deki anlaşmanın ilk maddesinde bu durum "Kalite istikrar programının uygulanabilmesi için bir yürütme kurulu oluşturulmuştur..." şeklinde ifade edilmektedir. Ayrıca KİP uygulamasının Temmuz 2006 ile Aralık 2007 arasında kesintiye uğradığını gösteren kesin nitelikte açık bir delil bulunmamaktadır. Dolayısıyla, dosya kapsamında elde edilen deliller çerçevesinde KİP uygulamasının Temmuz 2006'da başladığı kabul edilmektedir.
- (89) Belge 4'te KİP fiyatlarına uyulup uyulmadığının tespiti amacıyla müşteri temsilcileri ile yapılan 2008 yılı Mayıs ve Haziran aylarına ait telefon görüşmelerinin notları bulunmaktadır. Bu notlardan, aranan bayilerdeki müşteri temsilcilerinin KİP fiyatının altına inmedikleri, başka bayilerden daha düşük fiyata araç bulunamayacağı ve bayiler arasında fiyat birliğinin olduğuna dair açıklamalarda buldukları anlaşılmaktadır. Telefon aramaları ile yapılan bu denetimin Belge 1'deki 4. maddede yer alan "*Müşteriler ile yapılan telefon görüşmelerinde anahtar teslim liste fiyatı ve daha sonra mevcut kampanya indirimi ile birlikte KİP fiyatları verilebilecektir...*" hususunun bir uzantısı olduğu değerlendirilmektedir.
- (90) Öte yandan, 3, 9, 10, 11, 12, 16, 18, 23, 24, 26, 27, 28, 30, 31, 32 ve 33 nolu belgelerin ekinde perakende ve filo araç ile aksesuar fiyat listelerinin bayilere gönderildiği, Belge 3'ün ekindeki listede bazı aksesuarların fiyatlarının yanında KİP fiyatının altına inilmeyecek ibaresinin

⁷ "merkez" ile kastedilenin HYUNDAI olduğu anlaşılmaktadır.

13-70/952-403

olduğu, diğer belgelerdeki Excel formatında hazırlanmış fiyat listelerinde ise, “Telefon Fiyatı” başlıklı sayfada farklı tarihlere ait Hyundai marka araçlar için önerilen kampanya indirimli perakende araç satış fiyatlarının yanında “KİP Fiyatı” sütununun yer aldığı, ayrıca bu sayfanın devamında ve diğer sayfalarda aksesuarlar için verilebilecek minimum fiyat tablosunun bulunduğu tespit edilmiştir. Filo satışlarına ilişkin tablolarda ise farklı filo katılım oranlarına göre düzenlenen kar marjı oranlarına yer verilmektedir. Söz konusu belgelerde, Belge 1’de yer verilen anlaşmanın uzantısı olarak, bayilere gönderilen fiyat listelerinin bulunduğu ve araçlar için KİP fiyatı oluşturulduğu görülmektedir. Eldeki belgeler çerçevesinde, araç fiyat listelerinin gönderildiği tarihlere aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 1: Soruşturmada Elde Edilen Fiyat Listesi Tarihleri

Fiyat Listesi Tarihleri	Araç Modeli
6 Mayıs 2008	2008
16 Mayıs 2008	2008
7 Haziran 2008	2008
10 Haziran 2008	2008
11 Ağustos 2008	2009
8 Eylül 2008	2008-2009
9 Ekim 2008	2008-2009
22 Kasım 2008	2009
4 Aralık 2008	2009

- (91) Yukarıda yer verilen tablodaki fiyat listesi tarihleri elde edilen belgelerin ekinden çıkarılan listelere ilişkin olup, Belge 7’de geçen “29.01.2008 tarihinde yapılmış duyuruda...” ifadesinden fiyat listelerinin gönderildiği tarihlerin bu tabloda verilenler ile sınırlı olmadığı anlaşılmaktadır.
- (92) Öte yandan, Belge 5’te; Belge 1’de yer alan 15. maddede düzenlenen, her yıl için maksimum 3 müşteriye KİP dışında fiyatla araç satılabileceğine dair uygulamanın hangi müşteri gruplarına yönelik yapılabileceğine açıklama getirildiği görülmektedir.
- (93) Belge 6’da, bayilerin KİP konusunda birbirlerine danışabilmelerini sağlamak amacıyla, her bayiden yetkili kişilerin isim ve telefon numaraları gibi iletişim bilgilerine yer verilmiştir. Ancak, listede adları geçmekle birlikte, EKOL ve GÖR-TAN’a ilişkin bilgi bulunmamaktadır.
- (94) Belge 7’de, “İstanbul KİP Kurulu” tarafından iki araç modeli için belirlenmiş KİP fiyatlarından (.....) TL daha indirim yapılabileceği bildirilmektedir. Belgedeki ifadelerden, bayilerin hem araç fiyatlarında hem de sonrasında yapılacak indirim tutarlarında ortak hareket etmeye yönelik eylem içinde oldukları anlaşılmaktadır. Yine, benzer şekilde Belge 8’de, üzerine uzaktan kumandalı alarm monte edilebilecek olan H1 model araçların, alarmlı veya alarmsız olması dikkate alınmaksızın KİP fiyatından satılması hususunda bayilere KİP Yürütme Kurulu tarafından bildirim yapıldığı anlaşılmaktadır. Belge 7 ve 8’in içeriğinden bayilerin araç satış fiyatları ve satış koşullarına ilişkin anlaşma içinde oldukları açıkça görülmektedir.
- (95) Belge 9’da ise H1 ve Matrix model araçlar için kar marjlarının ve dolaylı olarak fiyatların belirlendiği ve Matrix model araçların KİP uygulaması kapsamında olduğunun hatırlatıldığı görülmektedir. Belge 06.05.2008 tarihi itibarıyla KİP uygulamasının sürdürüldüğüne delil teşkil etmektedir.
- (96) Belge 13’te bayilerin HYUNDAI tarafından yapılan alım desteği tutarlarının KİP fiyatlarına yansıtılmaması kararı aldıkları görülmektedir.
- (97) Belge 14’te Yeni Sonata modeli için belirlenecek fiyatın KİP listelerinde yer alacağı hususuna yer verilmektedir.
- (98) Öte yandan, Belge 9, 13, 14, 20, 22, 23, 24 ve 25’in KİP fiyat listelerinde yapılan değişiklikler, KİP uygulamasına alınan veya çıkarılan araç modelleri ile yapılan fiyat çalışmaları hakkında bilgiler içerdiği tespit edilmiştir.

13-70/952-403

- (99) Filo satışlarına ilişkin olduğu anlaşılan Belge 10'un içeriğinde geçen filo katılım oranları HYUNDAI tarafından verilen indirimi temsil etmekte olup, bayilerin Belge 1'deki 12. maddeye uygun olarak filo satışlarda kar marjı üzerinde anlaşmaya vardıkları görülmektedir. Belge 11'de ise Belge 10'nun ekinde gönderilen fiyat listesindeki kar marjı hesaplamasında yapılan hata giderilerek revize edilen fiyat listesi tekrar gönderilmiştir.
- (100) Belge 12, 16, 18, 28, 30, 31, 32'nin eklerinde KİP fiyatlarının bulunduğu listeler bayilere gönderilmiştir.
- (101) Belge 15, 17, 21, 29, 34, 35'te ise KİP uygulamasına dahil bayiler arasında düzenlenen KİP toplantılarına ilişkin bilgiler mevcuttur. Buna göre, belgelerden tespit edilebilen KİP toplantı tarihleri sırasıyla 11.06.2008 (KİP kurulu üyeleri arasında yapıldığı anlaşılmaktadır), 14.07.2008, 07.11.2008 ve 19.12.2008'dir.
- (102) Tüm bu tespit değerlendirmelerden, İstanbul'da faaliyet gösteren HYUNDAI bayileri arasında araç ve aksesuar satış fiyatı ve satış koşullarını belirlemeye yönelik marka içi rekabeti bozucu bir anlaşma yapıldığı ve uygulandığı anlaşılmaktadır.

I.6. Tarafların Savunmaları ve Savunmaların Değerlendirilmesi

I.6.1. Usule İlişkin Savunmalar ve Değerlendirmeler

I.6.1.1. Önarastırma Raporu ve Eklerinin Sunulmadığı ve Savunma Hakkının Kısıtlandığı İddiası

- (103) Bazı Hyundai bayileri, soruşturma bildirimiminin, savunma verilebilir nitelikte açıklamalar ile iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgiyi içermediğini ve bu durumun 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrasına aykırılık teşkil ettiğini iddia etmişlerdir.
- (104) Söz konusu fıkra, *"Kurul, başlattığı soruşturmaları, soruşturmaya başlanması kararının verildiği tarihten itibaren 15 gün içinde ilgili taraflara bildirir ve tarafların ilk yazılı savunmalarını 30 gün içinde göndermelerini ister. Taraflara tanınan ilk yazılı cevap süresinin başlayabilmesi için Kurulun bu bildirim yazısı ile birlikte, iddiaların türü ve niteliği hakkında yeterli bilgiyi ilgili taraflara göndermesi gerekir."* hükmünü amirdir. Bu hüküm gereği, ilgili teşebbüslere soruşturmaya konu iddiaların türünü ve niteliğini içeren bilgi soruşturma bildirimini ile birlikte gönderilmiş olup, soruşturmanın güvenliğinin aksini gerektirmesi, Soruşturma Raporu'nun hazırlandığı süreçte evrak taleplerinin delil toplanması ve dosyanın oluşturulması sürecini olumsuz etkilemesinin muhtemel olması sebebiyle Önarastırma Raporu'nun taraflara gönderilemeyeceği kanaatine varılmıştır. Ayrıca soruşturma bildiriminde; detaylı olarak KİP yapılanması, ceza mekanizması ve fiyat birlikteliği gibi unsurlara yer verilmiştir. Talep edilen tüm belgeler ise, Soruşturma Raporu'nun tebliği ile birlikte tüm taraflara iletilmiştir.

I.6.1.2. Uzman Yardımcılarının Yerinde İnceleme Yetkisinin Olmadığı İddiası

- (105) Savunmalarda, 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinin ikinci fıkrasına göre raportörlerin meslek uzmanı kişilerden seçilmesi gerektiği, ancak Soruşturma Heyeti'ndeki raportörlerin hepsinin uzman olmaması nedeniyle soruşturmanın usule uygun yapılmadığı iddia edilmiştir.
- (106) Danıştay 13. Dairesinin, benzer iddiaları incelediği 18.11.2003 tarih ve 1441 Esas No'lu kararında, meslek personeli açısından uzman ve uzman yardımcısı ayırımının herhangi bir öneminin bulunmadığı kabul edilmiştir. Dolayısıyla, Soruşturma Heyeti'ndeki görevlendirmelerin usul kurallarına uygun olmadığı iddiası hukuki dayanaktan yoksundur.

(107)

I.6.1.3. Önarastırma Raporu'nun Süresi İçinde Tamamlanmadığı İddiası

- (108) Taraflar, Önarastırma yapılması kararının 12.04.2012 tarihinde alındığı, Başkanlık Oluru'nun 06.06.2012 tarihli, Önarastırma Raporu'nun ise 10.07.2012 tarihli olduğunu belirtmiş ve 4054

13-70/952-403

sayılı Kanun'un 40. maddesi gereği raportörlerin incelemeyi 30 gün içinde tamamlayıp Kurula sunmadıklarını iddia etmiştir.

- (109) 4054 sayılı Kanun'un önaraştırma sürecini düzenleyen 40. maddesinin üçüncü fıkrası, önaraştırma yapmakla *görevlendirilen* raportörün söz konusu incelemeyi 30 gün içinde tamamlayarak Kurula bildireceğini öngörmektedir. 30 günlük sürenin raportörlerin görevlendirilmesi ile başlayacağı açıktır. Raportörler; Başkanlık makamının 06.06.2012 tarih ve 365 sayılı onayı çerçevesinde, 11.06.2012 tarihinde görevlendirilmiş ve 30 günlük süre içerisinde (10.07.2012 tarihinde) önaraştırmayı tamamlayarak rapor halinde Kurula sunmuşlardır. Buna göre, önaraştırma ve soruşturma sürecinde 4054 sayılı Kanun'da yer alan hükümlere aykırılık bulunmamaktadır.

1.6.1.4. 2009 Yılında Yürürlüğe Giren Ceza Yönetmeliği'nin Somut Olaya Uygulanamayacağı İddiası

- (110) Savunmalarda, raportörlerce ihlal süresinin 2006-2008 yılları arasında olduğunun tespit edildiği, buna göre söz konusu ihlalin 2009 yılında yürürlüğe giren "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" (Ceza Yönetmeliği)'ten önce gerçekleştiği belirtilmiştir. Takiben, ceza kanunlarının uygulanmasında suçun işlendiği tarihin esas alındığı işaret edilerek, Türk Ceza Kanunu'nun "Zaman Bakımından Uygulama" başlıklı 7. maddesini ikinci fıkrasındaki, "*Suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur*" hükmüne, Anayasa'nın 38. maddesine, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 2. maddesinin birinci fıkrasına, Anayasa Mahkemesi'nin içtihatlarına yer verilmiş, ceza takdirinde Ceza Yönetmeliği'nin esas alınmasının hukuka aykırı olacağı, bu nedenle Kurulun 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesine göre takdir yetkisini kullanarak karar vermesi gerektiği ifade edilmiştir.
- (111) Ceza Yönetmeliği'nin Geçici 1. maddesinde; "*Bu Yönetmelik hükümleri, yürürlüğe girmesinden önce başlatılan ancak soruşturma raporu tebliğ edilmemiş olan soruşturmalar hakkında da uygulanır.*" hükmüne yer verilmiştir. Mevcut dosyada soruşturma açılmasına ilişkin Kurul kararı 18.07.2012 tarihinde, söz konusu Yönetmelik'in yürürlüğe girmesinden sonra alınmış olup, Yönetmelik'in uygulanmasının önünde herhangi bir hukuki engel bulunmamaktadır. Ayrıca, anılan Yönetmelik halen yürürlükte olduğundan, kapsamında bulunan bütün hususlara uygulanması idare açısından bir yükümlülük oluşturmaktadır.
- (112) Bunun yanı sıra, Kurulun teşebbüslere idari para cezası uygulama yetkisi 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinde düzenlendiğinden para cezası yaptırımının dayanak noktası bu Kanun'dur. İkincil mevzuat arasında yer alan Ceza Yönetmeliği ise yalnızca para cezalarında dikkate alınacak hususları düzenlemekte, Kurulun takdir yetkisinin kullanması bakımından bir engel teşkil etmemekte ve verilebilecek para cezası bakımından teşebbüs aleyhine bir durum oluşturmamaktadır.

1.6.2. Esasa İlişkin Savunmalar

1.6.2.1. Faaliyet Dönemi Dikkate Alındığında İhlale Taraf Olunamayacağı İddiası

- (113) AS GÜNDÜZLER tarafından Hyundai ile olan bayilik sözleşmesinin sona ermesi dolayısıyla, aktif olarak faaliyet göstermediği beyan edilmiş ve ihlale taraf olunamayacağı iddia edilmiştir.
- (114) Soruşturmaya konu eylemler 2006-2008 yılları arasında gerçekleştirilmiş olup, HYUNDAI bayiliği faaliyetlerine 04.01.2010 tarihinde son veren AS GÜNDÜZLER, ihlal döneminde faaliyettedir.
- (115) Öte yandan, ATM tarafından yapılan savunmada; ihlal süresinin Temmuz 2006-Aralık 2008 olarak hesaplandığı, ancak teşebbüsün 2008 yılının başında resmi olarak faaliyetine

13-70/952-403

başladığı, kurumsal yapısını tamamlayıp tam çalışma hayatına başlamasının ise 2009 yılının sonlarına doğru olduğu belirtilmiş ve ihlal konusu eylemlere taraf olunmadığı iddia edilmiştir.

- (116) HYUNDAI'den elde edilen bilgiler çerçevesinde, anılan teşebbüsün bayilik faaliyetlerine başladığı tarihin 22.10.2007 olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla ihlal isnadı yapılan dönemde bayilik faaliyetlerinin olduğu ve bu süreçte ihlale katıldığı tespit edildiğinden (delil olarak değerlendirilen 35 belgenin 33'ünde ATM'nin ismi geçmektedir.), teşebbüsün kurumsal yapısını tam olarak 2009 yılında tamamlaması, teşebbüsün rekabeti sınırlayıcı KİP uygulamasına taraf olduğu yönündeki kanaati değiştirmemektedir.
- (117) DUMANKAYA'nın savunmasında, Hyundai yetkili satıcısı olarak faaliyet göstermek üzere Hyundai'ye başvurduğu, talebin kabulü üzerine o sırada yetkili satıcılığı sona ermiş olan KARALAR'ın faaliyette bulunduğu yerdeki teçhizat ve ekipmanı almak suretiyle Hyundai yetkili satıcısı olarak 19.11.2009 tarihi itibarıyla faaliyete başladığı, dolayısıyla DUMANKAYA'nın halefiyete konu olacak şekilde, bir devralma neticesinde HYUNDAI yetkili satıcılığı yapmadığı belirtilmiştir. Savunmada ayrıca, DUMANKAYA'nın HYUNDAI bayiliğine başlamasından üç yıl önce KİP uygulamasının başladığının anlaşıldığı, ancak KİP'in halen devam edip etmediğinin anlaşılamadığı, bununla birlikte 19.11.2009 tarihi itibarıyla faaliyete başlayan DUMANKAYA'nın söz konusu tarihten bu yana hiçbir şekilde anlaşma ya da uyumlu eylem içinde olmadığı iddia edilmiştir.
- (118) DUMANKAYA'nın faaliyete başlama tarihinin 19.11.2009 olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu tarihte soruşturma konusu eylemler sona ermiş olduğundan, teşebbüs tarafından dile getirilen itirazın haklılığı kabul edilmiştir.
- (119) KAROTO tarafından yapılan savunmada, HYUNDAI bayiliği kapsamındaki faaliyetlerinin 2006 yılı sonunda nihayete ermesi nedeniyle, araç satış fiyatlarının tespitine ilişkin bir yapılanma içerisinde bulunamayacakları belirtilmiş ve bu tarihten sonraki tüm satışlarının stok bitirmeye yönelik olduğu ifade edilerek teşebbüsün ihlal niteliğindeki hiçbir yapılanmanın parçası olmadıkları iddia edilmiştir.
- (120) Soruşturma sürecinde yapılan incelemelerde, KAROTO'nun KİP uygulamaları kapsamındaki eylemlere katıldığını gösteren herhangi bir bilgi ve belge bulunmamıştır. Dolayısıyla KAROTO tarafından dile getirilen itirazların doğru olduğu kabul edilmiştir.
- (121) MASTER tarafından yapılan savunmada, HYUNDAI'nin 07.06.2006 tarihinde hiçbir gerekçe göstermeden 2 yıl sonra bayiliklerinin sona ereceğine dair fesih bildiriminde bulunduğu belirtilmiş ve MASTER yetkililerinin fesih kararının akabinde kısa süre sonra bayiliğin sona erecek olması nedeniyle HYUNDAI'de yapılan çağrıldıkları veya çağrılmadıkları hiçbir toplantıya iştirak etmedikleri, bu doğrultuda toplantıların yapıldığını ve bayiler arasında bir komisyon kurulduğunu bildikleri ifade edilerek, bu toplantılara HYUNDAI'nin başkanlık ettiği iddia edilmiştir. Savunmada, MASTER'in hiçbir fiyat birliği uygulaması içinde olmadığı belirtilmiştir.
- (122) Söz konusu fesih bildiri çerçevesinde, MASTER'in; fiyat birliğinden herhangi bir çıkarının bulunmadığı, aksine kalan anlaşma süresi içinde karını artırabilmek için fiyat düşürmek suretiyle daha fazla araç satmayı hedeflemesinin iktisadi açıdan gerçekçi olacağı hususları dikkate alınarak, teşebbüsün savunmasının doğru olduğu neticesine varılmıştır.

1.6.2.2. İlgili Coğrafi Pazarı Tanımının Hatalı Yapıldığına İlişkin İtirazlar

- (123) GÖR-TAN tarafından, ilgili coğrafi pazarın "İstanbul" olarak belirlendiği; ancak kendilerinin İstanbul ili sınırları içerisinde yer alan bir bayi olmadıkları, bu hususun Soruşturma Raporu'nda da dile getirildiği ifade edilerek, teşebbüs hakkında herhangi bir işlem yapılmaması yönünde karar alınması gerektiği dile getirilmiştir.

13-70/952-403

- (124) Coğrafi pazar soruşturma konusu eylemlerin İstanbul ve yakın çevresinde yürütülmüş olması sebebiyle "İstanbul" olarak tanımlanmıştır. Bu kapsamda önemli olan İstanbul ilinin coğrafi sınırları değil ihlalin etkilediği bölgenin sınırlarıdır.

1.6.2.3. İlgili Ürün Pazarı Tanımının Hatalı Yapıldığına İlişkin İtirazlar

- (125) Savunmalarda bazı taraflarca; ilgili pazarın "Hyundai marka araçların satışı" şeklinde tanımlandığı, ancak yapılan bu pazar tanımının talep ikamesini dikkate almaması ve geçmiş Rekabet Kurulu kararları ile çelişmesi nedeniyle hatalı olduğu iddia edilmiştir. İlgili pazarın iktisadi ve pazarlama odaklı değerlendirmeye yer verilmeden tespit edildiği, otomobil piyasasının genel şartları tüketicinin alım alışkanlıkları, rakip ve ikame ürünlere yönelik incelemelerin bulunmadığı belirtilmiştir. Hyundai bayilerinin yapılan tanımın aksine daha geniş pazar içinde faaliyet gösterdiği, bu pazarın oligopol bir yapıya sahip olmaması ve satılan ürünlerin de temel tüketim maddesi niteliği göstermemesi nedeniyle fiyat birlikteliği yönündeki iddiaların asılsız olduğu dile getirilmiştir. Bu çerçevede, ilgili pazarın "yeni binek otomobillerin dağıtımı, satışı ve pazarlaması" veya "yeni binek otomobillerin ve hafif ticari araçların dağıtımı, satışı ve pazarlaması" olarak belirlenmesi gerektiği ifade edilmiştir.
- (126) Soruşturma konusu eylemlerin Hyundai marka araçların dağıtımı, satışı ve pazarlaması hizmetlerine yönelik olması sebebiyle ilgili ürün pazarının Hyundai marka araçlar ile sınırlandırılması gerektiği değerlendirilmektedir. Nitekim otomotiv sektöründeki marka içi rekabet ihlallerine ilişkin benzer nitelikteki geçmiş soruşturma kararlarında da yukarıda belirtilen husus dikkate alınarak ilgili pazar tanımı yapılmıştır. Ayrıca anılan sektördeki pazar yapısı, tüketici alışkanlıkları, ürünün niteliği ve markalar arası rekabetin yoğunluğu gibi hususlar, elde edilen deliller çerçevesinde ortaya konulan rekabete aykırı anlaşmanın varlığını ortadan kaldırmamaktadır.

1.6.2.4. Yetkili Servis Olarak Faaliyet Gösterildiği İddiası

- (127) Savunmalarda, ATİK, AŞİYAN ve MATES bayilerinin ihlal döneminde Hyundai marka araç satışına imkân veren bayilik sözleşmelerinin bulunmadığı, HYUNDAI ile aralarında yalnızca yetkili servis ilişkisinin mevcut olduğu belirtmiş ve bu nedenle KİP uygulaması hakkında açılmış olan bir soruşturmanın tarafı olamayacaklarını iddia etmiştir.
- (128) Soruşturma sürecinde elde edilen bilgi ve belgeler KİP uygulamalarının araç satışına ilişkin olduğunu göstermiştir. Dolayısıyla taraflarca dile getirilen hususun doğruluğu tespit edilmiştir.

1.6.2.5. Haklarında Ceza Talep Edilen Teşebbüslerin Anlaşmaya Yönelik İradelerinin ve Anlaşmaya Taraf Olduklarında İlişkin Herhangi Bir İspatlayıcı Bulgunun Olmadığı İddiası

- (129) Savunmalarda, teşebbüslerin anlaşmaya yönelik iradelerinin bulunmadığı ve anlaşmaya taraf olduklarında ilişkin herhangi bir tespit yapılmadığı iddia edilmektedir.
- (130) Haklarında ceza talep edilen teşebbüslerin, anlaşmaya taraf olup, aralarında araç ile aksesuar satış fiyatı ve satış koşullarını belirledikleri somut deliller vasıtasıyla ortaya konulmuştur. Yukarıda yer verilen Belge 1 ve Belge 2'nin Hyundai İstanbul bayilerinin araç ile aksesuar satış fiyatı ve satış koşulları üzerinde aralarındaki rekabeti kısıtlayacak şekilde anlaşma yaptıklarını açıkça göstermektedir. Belge 3 ila 35 arasındaki diğer deliller ise KİP adı ile anılan anlaşmanın uygulanması için bayiler arasında yapılan koordinasyonu göstermekte olup, anlaşmaya uyulup uyulmadığını denetlemek için bir denetim mekanizması kurulduğu söz konusu belgelerden açıkça anlaşılmaktadır.
- (131) Bazı tarafların, KİP uygulamasına ilişkin bilgilerin verildiği, KİP toplantılarının duyurusunun yapıldığı ve KİP fiyat listelerinin gönderildiği söz konusu belgelerdeki e-postaların göndericisi değil sadece alıcısı konumunda olması, anılan teşebbüslerin bu yazışmalar aracılığıyla gerçekleşen ihlale katılmadığı yönünde rakiplerine bildirimde bulunduğunu ispat edememesi

13-70/952-403

halinde, anlaşmanın tarafı olduğu yönündeki tespiti değiştirmemektedir. Teşebbüslerin rekabeti ihlal ettiği sonucuna ulaşılabilmesi için, ihlalin tarafı olduklarına ilişkin delillerin ortaya konulması yeterli olup, bu soruşturmada söz konusu belgelerin bir bütün olarak değerlendirilmesi ile anlaşmanın varlığı ve tarafları tespit edilmiştir.

1.6.2.6. Soruşturma Konusu Anlaşma Bakımından Pazarda Etkinin Oluşmadığı İddiası

- (132) Taraflarca anlaşmanın pazarda etki oluşturmadığı iddia edilmektedir.
- (133) Soruşturmada elde edilen 35 adet belgeden, KİP uygulamasının rakipler arasında araç ve aksesuar satış fiyatı ile satış koşullarının belirlendiği marka içi rekabeti bozucu bir anlaşma olduğu ve bu anlaşmanın yürürlüğe girdiği tespit edilmiştir. Soruşturma sürecinde yapılan incelemeler, KİP anlaşmasının yürürlüğe girdiğini, anlaşma taraflarının fiyat birlikteliğini genel anlamda uygulama gayreti içerisinde olduklarını göstermektedir. Kaldı ki teşebbüsler arasındaki herhangi bir anlaşmanın amaç bakımından rekabeti bozma, engelleme veya kısıtlamaya yönelik olması 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilmesi için yeterli olup, maddenin lafzından da açıkça anlaşıldığı üzere, rekabeti bozucu nitelikteki bir anlaşmanın Kanun kapsamında ihlal olarak değerlendirilmesi için bu anlaşmanın piyasada etki doğurmasına gerek bulunmamaktadır.

1.6.2.7. KİP Uygulanmasındaki Denetim Mekanizmasının Kanıtlanamadığı İddiası

- (134) Bir diğer iddia, KİP çerçevesinde oluşturulan denetim mekanizmasının ispatlanamadığı yönündedir.
- (135) Esasen, Belge 1'de geçen "*KİP uygulamasının denetlenmesi adına bir denetim firması ile anlaşılmış olup firmanın detayları...*" ve Belge 2'de geçen "*Kip'in takibi konusunda çalışılan profesyonel bir firma varken işi gücü bırakıp hafiyelik yapmayı da anlayamamaktayız.*" ifadelerinden bir denetim firmasının bu konuda çalıştığı açıkça anlaşılmaktadır.
- (136) Öte yandan, BAYRAKTAR'da tespit edilen Belge 4'te yer alan "Bayi Aramaları Takip Tablosu", KİP fiyatlarının uygulanıp uygulanmadığının tespiti için telefon aracılığı ile farklı bayilerin 2008 yılı Mayıs ve Haziran aylarında aranması sonucunda oluşturulmuştur.
- (137) Netice itibarıyla, söz konusu uygulama profesyonel bir firma ve KİP Yürütme Kurulu'nca denetim altında tutulmuştur.

1.6.2.8. İhlale Katılım Sürelerinin Yanlış Değerlendirildiği İddiası

- (138) Savunmalarda bazı taraflar, iddia edilen ihlalin süresinin Aralık 2007-Aralık 2008 dönemini kapsadığı, bu durumda iddia edilen ihlalin süresinin bir yıldan kısa olduğu ileri sürmüşlerdir.
- (139) Ayrıca, bazı taraflar, Belge 34-35'in içeriğinin HYUNDAI bayilerinin diğer markalar karşısındaki gücünü artırmaya yönelik Hyundai Satış Planlama ve Geliştirme birimi tarafından organize edilen bir çalışmaya ilişkin olduğu ve herhangi bir fiyat belirleme anlaşmasına ilişkin olmadığını iddia ederek, ihlal süresinin son tarihinin Belge 33 dikkate alınarak hesaplanması gerektiğini ifade etmiştir.
- (140) Soruşturma konusu ihlale ilişkin olarak tespit edilen en eski tarihli belge, Belge 2 olup, 14.08.2006 tarihidir. Bununla birlikte, uygulamanın tüm İstanbul bayilerini kapsamasına ilişkin Belge 1'in, 06.12.2007 tarihini taşıdığı görülmektedir. Öte yandan, ihlalin sürdüğünü gösteren son belge (Belge 35) 18.12.2008 tarihinde gönderilen bir e-posta iletisidir. Buna göre, tarafların ihlale katılım süresinin bir yıldan uzun ve beş yıldan kısa olduğu tespit edilmiştir.
- (141) Ayrıca tarafların iddia ettiğinin aksine, Belge 34 ve 35'te geçen "*İstanbul Kip Toplantısı...*" ifadesi ve pişmanlık başvurusunda verilen bilgiler doğrultusunda söz konusu anlaşmanın İstanbul bayileri arasında yapıldığı anlaşılmaktadır.

1.6.2.9. Somut Olayda Devam Eden Tek Bir İhlal Teorisinin Hatalı Uygulandığı İddiası

13-70/952-403

- (142) Bazı taraflarca, devam eden tek bir ihlal teorisinin somut olaya uygulanabilmesi için; rekabet ihlalini açıkça ortaya koyan bir çerçeve anlaşmanın varlığı, bu anlaşmanın kısa süreli mutabakatlar ile uzun süreli uygulanması, ilgili pazarda rekabetin sürekli kısıtlanması, ihlale katılan tarafların kimliklerinin açık olması, uygulanan araç ve mekanizmaların benzer olması ve ürünler arasında ikame edilebilirlik olması gerektiği belirtilmiş somut olayda bu koşulların incelenmediği, anlaşmanın varlığının yalnızca Belge 1 ve 2'ye dayandırıldığı iddia edilmiştir.
- (143) Devam eden tek bir ihlal kavramının kullanılabilmesi esasen üç ana koşulun varlığına bağlı bulunmaktadır. Öncelikle bir çerçeve anlaşmanın varlığı aranmaktadır. İkinci koşul, zaman içinde ortaya çıkan anlaşma ve/veya uyumlu eylemlerin birbirini tamamlayıcı nitelikte olmasıdır. Bu çerçevede anlaşma ve/veya uyumlu eylemlerin ortak bir ekonomik plan (çerçeve anlaşma) kapsamında gerçekleştirilmiş olması ve bir bütünlük arz etmesi gerekir. Devam eden tek bir ihlal kavramı bakımından üçüncü koşul ise teşebbüslerin tek bir ihlal çatısı altında birleştirilen anlaşma ve/veya uyumlu eylemlere katılımıdır.
- (144) Aralık 2007 tarihli Belge 1'deki KİP oluşumu ile Ağustos 2006 tarihli Belge 2'de bahsi geçen KİP uygulamasının; içeriği ve tarafları bakımından aynı olduğu görülmektedir. Bu çerçevede, Belge 1 ve Belge 2'de geçen ve aynı adla anılan her iki uygulamanın da tek bir anlaşmanın parçası olduğu (devam eden tek bir ihlal) kanaatine varılmıştır.
- (145) Soruşturmada çerçeve anlaşmanın varlığını ortaya koyan Belge 1 ve 2 soruşturma kapsamında birincil nitelikte deliller olarak kabul edilmiştir. Buna göre, Ağustos 2006 tarihli Belge 2'nin içeriğinde yer alan ve 06.12.2007 tarihli Belge 1'de maddeler halinde açıkça görülebilen anlaşma ile gerek KİP Yürütme Kurulu'nun kararlarını gerekse de KİP fiyatlarına ilişkin bilgileri içeren, anlaşmanın uygulanmasına ilişkin diğer tüm delillerin (Belge 3 ila 35 arası) ortak ekonomik plana yönelik bir bütünlük arz ettiği, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında rekabeti kısıtlama amacını taşıyan bir anlaşma olduğu değerlendirilmektedir. Dolayısıyla iddia edilenin aksine anlaşmanın varlığı yalnızca Belge 1 ve 2'ye dayandırılmamış, deliller bir bütün olarak değerlendirilerek anlaşmanın varlığı ortaya konulmuştur.
- (146) Öte yandan, anlaşmanın taraflarının zaman içinde değişebileceği ve farklı zamanlarda ihlale katılım sağlayabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Somut olayda da 2006 yılında tespit edilen dört taraf varken, 2007 yılı itibarıyla sayı artmıştır.
- (147) Ayrıca, devam eden tek bir ihlal kavramında önemli olan husus, anlaşma ve/veya uyumlu eylem zincirinin bir bütün olarak çerçeve anlaşmaya hizmet ettiğinin ispatlanmasıdır. Bu nedenle söz konusu kavramın kullanımı için bir süre eşliği bulunmamaktadır.
- (148) İhlal niteliğindeki anlaşmalarının devam eden tek bir ihlal kapsamında değerlendirilebilmesi için piyasada rekabeti kısıtlayıcı etki doğurması yahut rekabeti sürekli olarak yok etmesi şartı aranmamaktadır. Teşebbüsler arasındaki herhangi bir anlaşmanın amaç bakımından rekabeti bozma, engelleme veya kısıtlamaya yönelik olması 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi uyarınca yeterlidir. Dolayısıyla Kurulun çeşitli kararlarında etkinin gösterilebilmiş olması, devam eden tek bir ihlal kavramının işbu soruşturmada kullanılabilmesi bakımından engel teşkil etmemektedir.

1.6.2.10. Ceza Sorumluluğunun Şahsiliği İlkesi Gereği KARALAR'ın Eylemlerden Ötürü Sorumlu Tutulamayacağı

- (149) Savunmada, rekabetin ihlal edildiği iddia edilen dönemde teşebbüsün müdürü olan şahsın 2009 yılında vefat ettiği, Anayasa'nın 38. maddesi ve TCK'nın 20. maddesi uyarınca ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesi gereği teşebbüsün mevcut yetkilisinin geçmiş yıllardaki eylemlerden dolayı sorumlu tutulamayacağı dile getirilmiştir. Ayrıca teşebbüsün 2009 yılından beri HYUNDAI bayiliği faaliyeti bulunmadığından, Ceza Yönetmeliği'ndeki caydırıcılık

13-70/952-403

hükümlerinin teşebbüs bakımından uygulanabilir olmadığı ifade edilmiştir.

- (150) Mezkur soruşturma Karalar Motorlu Araçlar İnşaat Taahhüt Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. hakkında yürütülmekte olup, soruşturma kapsamında idarenin muhatabı adı geçen teşebbüs niteliğini haiz tüzel kişiliktir. Soruşturma konusu eylemlerin olduğu dönemde yönetimde olan şirket yetkilisinin, mevcut durumda herhangi bir gerekçe ile görevinde olmaması, teşebbüsün eylemleri aracılığıyla 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği yönünde yapılan tespitleri değiştirmemektedir.
- (151) Diğer taraftan, Ceza Yönetmeliği'nin hazırlanmasındaki amaç hukuki belirliliği ve verilecek cezaların caydırıcı olmasını sağlamaktır. Söz konusu caydırıcılık kavramı ile kastedilen, cezaya muhatap teşebbüslerin Kanun'u ihlal etmesinin önlenmesi ile ortaya çıkarılmamış ihlalleri sürdüren veya ihlal etmesi muhtemel teşebbüslerin caydırılmasıdır. Dolayısıyla, hâlihazırda Kanun'u ihlal ettiği tespit edilen bir teşebbüsün, karar tarihi itibarıyla ihlal konusu eylemleri veya mal/hizmet piyasasındaki faaliyetlerini sonlandırmış olması ceza takdiri bakımından bir muafiyet sağlamamaktadır.

1.6.2.11. Bayilerin KOBİ Ölçeğinde Olması Nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 9. Maddesinin Üçüncü Fıkrası Hükmünün Uygulanması Gerektiği İddiası

- (152) Savunmada, ülkemizde rekabet hukuku kurallarına ilişkin bilgi edinmenin ciddi maliyetler doğurabildiği ve ölçeği çok büyük olmayan teşebbüslerin bu maliyetlere katlanmak için yeterince teşvik edilmediğine değinilmiş ve Rekabet Kurulunun KOBİ'lerin taraf olduğu soruşturmalarda, büyük ölçekli firmaların bulunduğu soruşturmalara göre farklı bir tavır sergilemesi gerektiği iddia edilmiştir.
- (153) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesindeki yasaklama Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisindeki tüm mal ve hizmet piyasalarını kapsamakta olup, Kanun'un uygulanması bakımından piyasa ölçeğine göre bir ayırım gözetilmemektedir.

1.6.2.12. MASTER'da Yerinde İnceleme Yapılmadığına İlişkin Savunma

- (154) MASTER tarafından, soruşturma süresince teşebbüsün adresinde yerinde inceleme yapılmadığı iddia edilmiştir.
- (155) Yerinde incelemenin düzenlendiği Kanun'un 15. maddesi, "*Kurul ... gerekli gördüğü hallerde, teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde yerinde incelemelerde bulunabilir.*" hükmünü içermektedir. Bu çerçevede soruşturma açılan tüm teşebbüslerde yerinde inceleme yapılması gibi bir zorunluluk olmadığı açıktır.
- (156) Buna göre, İstanbul'da faaliyet gösteren HYUNDAI bayilerinin araç satış fiyatlarını aralarında belirleyerek 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri iddiası üzerine Kurulun 12.04.2012 tarih ve 12-20/539-M sayılı kararı ile başlatılan önaraştırma sonrasında aktif olarak bayilik faaliyetlerini sürdüren HYUNDAI İstanbul bayilerinde 15.06.2012 ve 25.06.2012 tarihlerinde yerinde inceleme yapılmış; söz konusu dönemde Hyundai bayiliği faaliyeti bulunmaması nedeniyle MASTER'da inceleme yapılmamıştır.

1.6.2.13. TUNA'nın Pişmanlık Yönetmeliği'nin 4. Maddesi Kapsamında Tam Bağışıklıktan Yararlanması Gerektiği Hakkında Savunması

- (157) Savunmada, Soruşturma Raporu'nda yer verilen 35 belgenin 31 adedinin TUNA tarafından pişmanlık başvurusu kapsamında sunulan belgeler olduğunun altı çizilmiştir. İhlale konu anlaşmanın İstanbul bayileri arasında yapıldığı, bir başka ifadeyle hangi teşebbüslerin ihlale

13-70/952-403

taraf olduğu tespitinin pişmanlık başvurusunda sunulan belgeler sayesinde yapılabildiği; ayrıca fiyat listeleri, listelerin tarihleri ve kimlere gitmiş olduğu bilgisinin TUNA tarafından pişmanlık başvurusu kapsamında sunulan belgeler ile ortaya çıkarıldığı; tüm bu gerekçeler nedeniyle, Pişmanlık Yönetmeliği'nin 4. maddesinin ikinci fıkrasındaki hüküm gereğince tam bağışıklıktan faydalanmalarının gerektiği iddia edilmiştir.

- (158) TUNA tarafından, yürütülen soruşturma ile ilgili olarak 11.10.2012 tarihinde pişmanlık başvurusunda bulunulmuştur. Kurulumuz başvuru üzerine, Pişmanlık Yönetmeliği'nin 6. maddesinde belirlenen koşulları yerine getirmesi kaydıyla ve ilgili nitelikte bir ihlal tespiti yapılabileceği ihtimalinin bulunması dolayısıyla mezkur Yönetmeliğin 5. ve 8. maddeleri kapsamında başvurunun kabul edilmesine karar vermiştir. Ancak, söz konusu kararda belirtilen koşulların oluşabilmesi için ihlalin "kartel" kapsamında olması zorunlu bir unsurdur. Bununla birlikte, yapılan inceleme sonucunda taraflar arasındaki anlaşmanın Ceza Yönetmeliği'ndeki tanımıyla "diğer ihlal"lerden olduğu anlaşıldığından, TUNA'nın başvurusu Pişmanlık Yönetmeliği kapsamında değerlendirilmemiştir. Bununla birlikte, Ceza Yönetmeliği kapsamında, aktif işbirliğinde bulunması nedeniyle teşebbüse verilen cezada indirimine gidilmiştir.

I.7. Genel Değerlendirme

- (159) Yukarıda yer verilen tüm tespit ve değerlendirmeler çerçevesinde; İstanbul'da faaliyet gösteren HYUNDAI bayileri arasında, KİP adı altında, araç ve aksesuar satış fiyatı ve satış koşullarını belirlemeye yönelik marka içi rekabeti bozucu anlaşma yapıldığı ve uygulandığı sonucuna ulaşılmıştır.
- (160) Dosya mevcudu bilgilerden, soruşturma konusu eylemlerin Temmuz 2006'dan beri uygulanmakta olduğu anlaşılmaktadır. En son tarihli belge ise Aralık 2008'e kadar söz konusu eylemlerin uygulamada olduğunu göstermektedir. Her ne kadar ihlalin Temmuz 2006 tarihinden önce başlamış ve Aralık 2008'den sonra devam etmiş olması mümkünse de anlaşmanın kesin başlangıç ve bitiş tarihine ilişkin bulguya ulaşılamamış olup, ihlal süresi elde edilen deliller çerçevesinde Temmuz 2006-Aralık 2008 olarak tespit edilmiştir.
- (161) Soruşturma sürecinde elde edilen bilgi, belge ve bulgular, ihlale ilişkin eylemlerin yalnızca HYUNDAI marka araçların dağıtımını, satışı ve pazarlamasını hizmetlerine yönelik olduğunu ve satış sonrasında ilişkin hizmetlerin soruşturma konusu dışında kaldığını göstermektedir. Bu nedenle haklarında soruşturma açılan, ancak yalnızca Hyundai marka araçlara satış sonrası yetkili servis hizmeti sunan ve raporda yer verilen hiçbir belgede adları geçmeyen ATİK ve AŞIYAN bayilerinin anlaşmaya dahil olmadıkları değerlendirilmektedir. Yine, Belge 9, 12, 15, 17, 21'deki e-postaların gönderildiği adreslerden biri olmasına rağmen satış hizmeti 2003 yılında son bulan ve soruşturma konusu dönemde sadece yetkili servis hizmeti sunduğu anlaşılan MATES'in de ihlale iştirak etmediği, ihlalin bitiş süresi için tespit edilen Aralık 2008 tarihinden sonra faaliyete geçen DUMANKAYA'nın ve 31.12.2006 tarihinde bayiliği sonlanan ve hakkında hiçbir belge bulunmayan KAROTO'nun soruşturma konusu eylemlerde yer almadığı değerlendirilmektedir.
- (162) Ayrıca, MASTER'ın bayiliğinin feshi nedeniyle ihlale katılmak için nedeninin bulunmadığı (bkz. pr. 120-121), EKOL ve GÖR-TAN'ın ise ihlale katıldıklarına ilişkin yeterli tespit olmadığı (bkz. pr. 93) kanaatine varılmıştır.
- (163) Öte yandan, yukarıda yer verilen 1-35 arasındaki tüm belgelerin bir bütün olarak değerlendirilmesinden, hakkında soruşturma yürütülen bayilerden, AS, AS GÜNDÜZLER,

13-70/952-403

ATM, BİKAM, BAYRAKTAR, COŞKUN, ELMAS, ERK, HUNKO, KARALAR, KAYNAK, MASLAK, TUNA ve UÇAR'ın KİP uygulaması adı altında Hyundai markalı yeni araç ve aksesuarların satış fiyatları ve satış koşulları konusunda rekabeti sınırlamaya yönelik anlaşma içerisinde oldukları ve bu amaç doğrultusunda birbirleriyle iletişim halinde oldukları anlaşılmaktadır. 06.12.2007 tarihli Belge 1 ve Ağustos 2006 tarihli Belge 2'nin içeriğinden açıkça görülebilen rakipler arasındaki bu anlaşmanın ve anlaşmanın uygulanmasına ilişkin diğer tüm delillerin (Belge 3 ila 35 arası) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında rekabeti kısıtlama amacını taşıyan bir anlaşma olduğu değerlendirilmektedir. Fiyat tespitine yönelik anlaşmaların rekabet hukukunda "per se" yasaklanan davranış türlerini oluşturması nedeniyle de 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bir muafiyet değerlendirmesi yapmanın mümkün olmadığı, bu tür eylemlerin Kanun'un 5. maddenin birinci fıkrasının (a) bendindeki "mal veya hizmetlerin üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması" koşulunu sağlayamayacağı kanaatine varılmıştır.

- (164) Bununla birlikte, markalar arası rekabetin yoğun olduğu pazarlarda pazar payı görece düşük olan bir markanın bayileri arasındaki (marka içi) rekabeti sınırlayıcı eylemlerinin, markalar arası rekabeti sınırlayan uygulamalara kıyasla, rekabet üzerindeki olumsuz etkisinin daha düşük olduğu kabul edilmektedir. Ayrıca, soruşturma konusu ihlal, genel olarak İstanbul merkezli, dar bir coğrafi alanda gerçekleşmiştir.

1.8. 4054 Kanun'un 16. Maddesi ve Ceza Yönetmeliği Kapsamında Değerlendirme

- (165) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrasında; *"Bu Kanunun 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir."* hükmü yer almaktadır.
- (166) Bu hüküm doğrultusunda, hakkında soruşturma yürütülen ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri tespit edilen; Tasfiye Halinde As Gündüzler Otomotiv Paz. İnş. ve Taahhüt Ltd. Şti., As Otomotiv ve Kiralama Hizmetleri Ltd. Şti., A.T.M. Otomotiv Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti., Bayraktar Otomotiv İnşaat ve Petrol Ürünleri San. Tic. A.Ş., Bikam Servis Oto Onarımı ve Yedek Parça Tic. San. Ltd. Şti., Coşkun Oto Alım Satım Tic. Ltd. Şti., Elmas Otomotiv İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti., Erk Mağazacılık ve Otomotiv Tic. Ltd. Şti., Hunko Motorlu Araçlar Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti., Karalar Motorlu Araçlar İnşaat Taahhüt Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti., Kaynak Otomotiv San. ve Tic. A.Ş., Maslak Otomotiv San. ve Tic. A.Ş., Tuna Otomotiv Tic. Ltd. Şti. ve Uçar Otomotiv Turizm San. ve Tic. A.Ş.'ye idari para cezası verilmesi gerekli görülmüştür.
- (167) Öte yandan, Ceza Yönetmeliği'nin 1. maddesinde Yönetmelik'in amacı; *"4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4 üncü ve 6 ncı maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyeleri ile bunların yönetici ve çalışanlarına, aynı Kanunun 16 ncı maddesi gereğince verilecek para cezasının tespitine ilişkin usul ve esasları düzenlemek"* şeklinde belirlenmiştir.
- (168) Ceza Yönetmeliği'nin 4. maddesi birinci fıkrasının (a) bendinde para cezası belirlenirken öncelikle temel para cezasının hesaplanacağı, ardından ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar göz önünde bulundurulacak artırılacağı ve/veya indirileceği belirtilmektedir. Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinde temel para cezası düzenlenmektedir. Soruşturmaya konu anlaşmanın; rekabetin yoğun olduğu yeni araçların dağıtımı, satışı ve pazarlaması hizmetleri pazarında, pazar payı düşük bir teşebbüsün bayileri arasında yapılmış olması dikkate alınarak, Ceza

13-70/952-403

Yönetmeliği'nde düzenlenen "diğer ihlal"ler kapsamına girdiği sonucuna ulaşılmış olup, mezkur madde kapsamında ihlalin taraflarına takdiren %5 oranında para cezası öngörülmüştür.

- (169) Öte yandan, Ceza Yönetmeliği'nin anılan maddesinde, temel para cezasının bir yıldan uzun, beş yıldan kısa süren ihlallerde yarısı oranında artırılması hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede, bazı teşebbüslerin 14.08.2006-18.12.2008 diğerlerinin ise 06.12.2007-18.12.2008 tarihleri arasında 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri anlaşıldığından, ceza yarısı oranında artırılmıştır.
- (170) Bununla birlikte, Ceza Yönetmeliği'nin "Hafifletici Unsurlar"a ilişkin 7. maddesinin birinci fıkrası uyarınca, uygulamanın sınırlı bir alanda gerçekleşmiş olması nedeniyle, ceza beşte üç oranında indirilmiştir.
- (171) Ceza Yönetmeliği'nin "Hafifletici Unsurlar"a ilişkin 7. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca aktif işbirliğinde bulunması nedeniyle, TUNA'ya uygulanacak cezada dörtte bir oranında indirimle gidilmiştir.
- (172) Aynı Yönetmeliğin 6. maddesinde öngörülen "Ağırlaştırıcı Unsurlar"a ilişkin herhangi bir tespit bulunmamaktadır.
- (173) Son olarak, uygulanacak ceza miktarının belirlenmesinde, AS GÜNDÜZLER'in 2010 yılından sonra faaliyeti olmaması nedeniyle söz konusu yıl sonunda; diğer teşebbüslerin ise 2012 yılı sonunda oluşan gayri safi gelirleri dikkate alınmıştır.

J. SONUÇ

- (174) 18.07.2012 tarih, 12-38/1095-M sayılı ve 26.03.2013 tarih, 13-16/237-M sayılı Kurul kararları uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a ve Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre;

1-

- Tasfiye Halinde As Gündüzler Otomotiv Paz. İnş. ve Taahhüt Ltd. Şti.
- As Otomotiv ve Kiralama Hizmetleri Ltd. Şti.
- A.T.M. Otomotiv Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
- Bayraktar Otomotiv İnşaat ve Petrol Ürünleri San. Tic. A.Ş.
- Bikam Servis Oto Onarımı ve Yedek Parça Tic. San. Ltd. Şti.
- Coşkun Oto Alım Satım Tic. Ltd. Şti.
- Elmas Otomotiv İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
- Erk Mağazacılık ve Otomotiv Tic. Ltd. Şti.
- Hunko Motorlu Araçlar Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
- Karalar Motorlu Araçlar İnşaat Taahhüt Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
- Kaynak Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.
- Maslak Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.
- Tuna Otomotiv Tic. Ltd. Şti.
- Uçar Otomotiv Turizm San. ve Tic. A.Ş.'nin

"Kalite İstikrar Programı" çerçevesinde araç, aksesuar satış fiyatlarının ve satış koşullarının ortaklaşa belirlenmesi suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine OYBİRLİĞİ ile,

2- Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik"in; 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (a) bendi ve 7. maddesinin birinci fıkrası hükümleri uyarınca

a) 2012 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin takdiren % 3 oranında olmak üzere;

13-70/952-403

- As Otomotiv ve Kiralama Hizmetleri Ltd. Şti. 51.466,21 TL
- A.T.M. Otomotiv Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. 144.146,44 TL
- Bayraktar Otomotiv İnşaat ve Petrol Ürünleri San. Tic. A.Ş. 243.549,36 TL
- Bikam Servis Oto Onarımı ve Yedek Parça Tic. San. Ltd. Şti. 3.293,59 TL
- Coşkun Oto Alım Satım Tic. Ltd. Şti. 206.591,38 TL
- Elmas Otomotiv İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. 214.143,29 TL
- Erk Mağazacılık ve Otomotiv Tic. Ltd. Şti. 193.796,82 TL
- Hunko Motorlu Araçlar Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. 120.590,93 TL
- Karalar Motorlu Araçlar İnşaat Taahhüt Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti. 8.251,84 TL
- Kaynak Otomotiv San. ve Tic. A.Ş. 102.916,20 TL
- Maslak Otomotiv San. ve Tic. A.Ş. 177.611,48 TL
- Uçar Otomotiv Turizm San. ve Tic. A.Ş.'ye 184.819,33 TL

b) 2010 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin takdiren % 3 oranında olmak üzere

- Tasfiye Halinde As Gündüzler Otomotiv Paz. İnş. ve Taahhüt Ltd. Şti.'ye 3.063,66 TL

idari para cezası verilmesine,

c) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi ve Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmeliğin 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (a) bendi ve 7. maddesinin birinci fıkrası ile aktif işbirliğinde bulunması nedeniyle aynı maddenin üçüncü fıkrası hükümleri uyarınca 2012 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin takdiren % 2,25 oranında olmak üzere Tuna Otomotiv Tic. Ltd. Şti.'ye 30.174,94 TL idari para cezası verilmesine

Kurul Üyesi Reşit GÜRPINAR'ın farklı gerekçesi ve OYBİRLİĞİ ile,

3-

- Aşiyen Motorlu Araçlar Servis Hiz. San. ve Tic. Ltd. Şti.
- Atik Oto Satış-Tamir ve Bakım Servisi Tic. Ltd. Şti.
- Dumankaya İnşaat San. ve Tic. A.Ş.
- Karoto Otomotiv Tic. Ltd. Şti.
- Mates Otomotiv Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'nin

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal etmediklerine, dolayısıyla adı geçen teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına OYBİRLİĞİ ile,

4-

- Ekol Otomotiv Petrol Nakliyat San. ve Tic. A.Ş.
- Gör-Tan Otomotiv Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
- Master Turizm Yatırım ve İşletmecilik Ltd. Şti.'nin

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal ettiklerine dair yeterli bulguya ulaşılamadığına, dolayısıyla adı geçen teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına OYBİRLİĞİ ile

Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere karar verilmiştir.

**Rekabet Kurulu'nun 16.12.2013 Tarih ve 13-70/952-403 Sayılı
Kararına**

FARKLI GEREKÇE

Kurulumuz mezkur Kararıyla, 4054 Sayılı Kanun'un 16. Maddesi ve "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 5.maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (a) bendi ve 7.maddesinin birinci fıkrası hükümleri uyarınca, İstanbul ilinde faaliyet gösteren Hyundai Assan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş. (HYUNDAI) bayilerinden kararda adı geçen firmalara 2012 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen gelirlerinin taktiren %o 3 ve %o 2,25 oranlarında olmak üzere; çeşitli miktarlarda idari para cezası verilmesine karar vermiş bulunmaktadır. Anılan bu idari para cezası belirlenirken, 4054 sayılı yasanın 16.maddesi ile birlikte, yukarıda belirtilen Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmeliğin ilgili hükümlerinin uygulanmasıyla, temel para cezaları baz alınarak ceza verilmiş olup, ceza miktarına sonuç olarak katılmakla birlikte gerekçe yönünden, anılan yönetmeliğin 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna temel ceza oranlarının belirlenmesi yönünden aykırı olduğu inancıyla, aşağıda belirteceğim nedenlerle kararın ceza oran ve miktarlarına farklı gerekçe ile katılıyorum.

Farklı gerekçemiz, "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 5.maddesi ile getirilen kabahat tipleri ve bu kabahat tiplerine verilecek idari para cezalarına alt ve üst sınır konulması suretiyle kanuna aykırı yönetmelik hükümlerinin uygulanması noktasından doğmaktadır.

Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna aykırıdır.

Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in; "Temel Para Cezası" başlığı altındaki 5.maddesinde;

(1) Temel para cezası hesaplanırken, Kanunun 4 üncü ve 6 ncı maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin, nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin;

- a) Karteller için, yüzde ikisi ile yüzde dördü,
  - b) Diğer ihlaller için, binde beşi ile yüzde üçü,
- arasında bir oran esas alınır.

(2) Birinci fıkrada yazılı oranların belirlenmesinde, ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususlar dikkate alınır.

(3) Birinci fıkraya göre belirlenen para cezası miktarı;

- a) Bir yıldan uzun, beş yıldan kısa süren ihlallerde yarısı oranında,
- b) Beş yıldan uzun süren ihlallerde bir katı oranında,

13-70/952-403

arttırılır.” denilmiş, yine 6.maddesinde Ağırlaştırıcı Unsurlar ve 7.maddesinde de Hafifletici Unsurlar ayrı ayrı sayılmıştır.

Aşağıda geniş olarak açıklanacağı üzere Yasa Koyucu 16.maddeye göre verilecek cezalarda; alt sınır koymayıp, sadece üst sınırı belirleyerek cezaların yüzde ona kadar verileceğini hükme bağlamasına ve Rekabet Kurulu’na aşağıda geniş olarak açıklayacağımız gibi, yetki aşımı nedeniyle yönetmelikle düzenlenmesi mümkün olmayan bir konuda, yönetmelikle düzenleme yapılarak belli suçlar için, belirli cezalar getirilmiş, yine yönetmelikte, Kanunda olmayan bir kural konularak alt sınır ve yasada öngörülmemiş bir üst sınır belirlenmiş ve karteller için yüzde iki ile dört arası, diğer ihlaller içinse binde beş ile yüzde üçü oranında şeklinde ceza verilmesi öngörülmüştür.

Anayasamızın 13.maddesinde; “Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.” hükmü bulunmakta, Anayasamızın madde 38.maddesinde ise; “Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz; kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez. “ .....hükmü yer almıştır. Bu hükümler kişilere maddi yaptırımlarında kapsamına girdiği, kişilerin temel hak ve özgürlüklerinin kısıtlanmasının ancak yasa ile söz konusu olabileceğini, yine yasa hükmü ile belirlenen bir cezadan daha ağır bir cezanın verilemeyeceğini belirlemiştir. Aşağıda ayrıntılı olarak açıklayacağımız gibi, yukarıda hükmü açıklanan anılan yönetmelik hükmü ile bu hükme aykırı maddi ceza hükümleri getirilerek, anayasal kurallar göz ardı edilmiştir.

Hiyerarşik normlar sistemine dayalı olan hukuk düzenimizde, alt düzeydeki normların dayanaklarını ve yürürlüklerini üst düzeydeki normlardan aldığı kuşkusuzdur. Normlar hiyerarşisinin en üstünde evrensel hukuk ilkeleri ve Anayasa bulunmakta, daha sonra gelen kanunlar dayanağını ve yürürlüğünü Anayasa’dan, tüzükler dayanağını ve yürürlüğünü kanundan, yönetmelikler ise dayanağını ve yürürlüğünü kanun ve tüzükten almaktadır. Bir normun kendisinden daha üst konumda bulunan ve dayanağını teşkil eden bir norma aykırı ve bunu değiştirici veya ihmal edici nitelikte bir hükmü hukuk alemine getirmesi olanaklı bulunmamaktadır.

Hukuk devletinde yönetimin işlem ve eylemlerine uygulanacak hukuki kurallarının şeffaf ve anlaşılabilir bir şekilde belirlenmesi kadar söz konusu normların normlar hiyerarşisine uygunluğu da, bu kuralların sağlığı için büyük bir önem taşımaktadır. Normlar hiyerarşisine aykırı düzenlenen bir norm, denetim aşamasını da etkilemekte ve denetime esas kararlarda çoğu zaman normlar hiyerarşisinden sapmalar hukuka aykırılık nedeni olarak kabul edilmektedir. Bu konuda onlarca Danıştay kararı bulunmaktadır.(8)

Bu nedenlerle, hukuk sistemimizde öngörülen hukuk hiyerarşisi kavramının sağlıklı işleyebilmesi için; gerek düzenleme yapımcıların, uygulayıcıların ve gerekse, yargısal denetimi yapan mercilerin anayasal ve yasal sınırlar içerisinde hareket etmeleri gerekli ve hatta zorunludur. Çünkü bu gereklilik ve zorunluluk Anayasa’mızın 2.maddesinde öngörülen devletin temel niteliklerinden en önemlisi olan “hukuk devleti ilkesinin” olmazsa olmazlarından.

⁸ Danıştay İ.D.D.K 16.06.2005 gün ve E.2003/275 K.2005/2170 Sayılı Kararı
Danıştay 8.Dairesi 07.03.2007 gün ve E.2005/6261, K.2007/1246 Sayılı Kararı
Danıştay 10.Dairesi 16.03.2009 gün ve E.2006/5588, K.2009/1879 Sayılı Kararı

13-70/952-403

Yasama yetkisi asli bir yetkidir. Yasama yetkisinin kullanımı şeklinde ortaya çıkan yasa yapımı yasa koyucunun istediği alanda düzenleme yapmasına cevaz vermektedir. Bir konu Anayasa da düzenlenmese bile yasa koyucu bu konuda yasa çıkarabilir. Bu nedenle Anayasa'ya dayanma zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak, yasa yapılırken uyacağı mutlak kural, yapılan yasanın Anayasa'ya aykırı olmamasıdır. Buna karşılık idare, daha önce yasama organı tarafından yasa ile düzenlenmemiş bir alanda doğrudan doğruya bir düzenleme yapamaz. Bu nedenle idarenin bu düzenleme yetkisi yasadaki kaynaklanan, yasayı izleyen (secundum legem) bir yetkidir. Başka bir deyişle idarenin tüm düzenleyici işlemleri yasaya dayanmak, yasayla düzenlenmiş bir alan içerisinde olmak zorunda olan, onun altında ve ona bağımlı bir yetkidir. Bu yetki idareye bir anlamda tam insiyatif vermeyen ve yasayla düzenlenmiş alanla sınırlı bir yetkidir.

Öte yandan, idarenin düzenleyici işlemler yönünden uyacağı bir diğer kural yasalara aykırı düzenleme yapamayacağıdır. İdarenin düzenleyici işlemlerinin dayandığı yasaya uygun olması ve bu yasanın çizdiği sınırların dışına çıkmaması zorunludur. İdarenin düzenleyici işlemlerinin yasaya aykırı (contra legem) olması olanaklı değildir. İdarenin düzenleyici işlemlerinin yasaya uygun olması, ve yasanın çizdiği sınırlar içerisinde kalması (intra legem) düzenleyici işlemlerin asli şartlarının en önemlilerinden birisidir.⁽⁹⁾

Anayasa'mızın "Yönetmelikler" başlığı altındaki 124. maddesinde; Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzelkişilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabileceği ve hangi yönetmeliklerin Resmî Gazetede yayımlanacağını kanunda belirtileceği Anayasa Koyucu tarafından vaz edilmiştir.

Yönetmelikler, Kamu Kuruluşlarının kendi görev alanlarına giren konularda yasa ve tüzük uygulanmasına yönelik yönetsel anlamdaki hukuk kurallarıdır. Yukarıda hükmü alınan Anayasanın 124.maddesine göre Başbakanlık, Bakanlıklar ve Kamu Kuruluşları görev alanları ile ilgili yasa ve tüzüklerin uygulanmasını belirleyen yönetmelik çıkarabilir. Anayasa'mızın 11.maddesinin 2.fıkrasına göre Kanunlar Anayasa'ya aykırı olamayacağı gibi, bu kuraldan hareketle hukukun genel ilkelerine göre; yönetmelikler normlar hiyerarşisi kurallarının bir tekrarı niteliğinde olan anılan 124.madde hükmüne göre de yasa ve tüzüklere aykırı olamayacağı gibi üst hukuk kurallarına da aykırı olamaz. Yönetmelikler yasanın açıkça yetki vermediği bir konuda yeni bir düzenleme yapamayacağı gibi, Yasa ile öngörülen kuralı sınırlayamaz , genişletemez ve yeni bir hüküm koyamaz.

4054 Sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16.maddesinin 3.fıkrasında; "Bu Kanunun 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir." hükmü getirilmiş, 5.fıkrasında da; "Kurul, üçüncü fıkraya göre idarî para cezasına karar verirken, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin ikinci fıkrası bağlamında, ihlalin tekerrürü, süresi, teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlalin gerçekleşmesindeki belirleyici etkisi, verilen taahhütlere uyup uymaması, incelemeye yardımcı olup olmaması, gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususları dikkate alır." denilmiş, son fıkrasında da; "Bu maddeye göre verilecek idarî para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususlar,

⁹ Kemal Gözler , "Yönetmelikler" www.anayasa.gen.tr/yönetmelik.htm erişim tarihi 14.07.2013

13-70/952-403

işbirliği halinde para cezasından bağışıklık veya indirim şartları, işbirliğine ilişkin usul ve esaslar Kurulca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.” hükmü ihdas edilmiştir.

Yukarıda hükmü açıklanan 16.maddenin 5.fıkrasının yollamada bulunduğu, Kabahatler Kanununun 17.maddesinin 2.fıkrasında ise; “ İdarî para cezası, kanunda alt ve üst sınırı gösterilmek suretiyle de belirlenebilir. Bu durumda, idarî para cezasının miktarı belirlenirken işlenen kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumu birlikte göz önünde bulundurulur. hükmü bulunmaktadır.

Bu hükümleri yorumlamaya çalışırsak; Yasa Koyucu, maddenin 3.fıkrası ile verilecek cezalarda alt sınır (asgari had) koymayıp, sadece üst sınırı (azami haddi) belirleyerek, cezaların nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar verilebileceğini hükmü bağlamış, son fıkrasında ise sadece “cezanın tespitinde dikkate alınan hususlar” kavramını getirerek, Rekabet Kurulu’na sadece cezanın tespitinde dikkate alınacak hususların belirlenmesine ilişkin yönetmelik çıkarma konusunda sınırlı yetki vermiştir. Cezanın tespitinde dikkate alınacak hususlar derken yasa koyucu neyi kastetmektedir? Burada kastedilen hangi fiillere, ne miktarda ceza vereceğini tespit et demek anlamında değil, 16.madde ile verilen ceza sınırları içerisinde (% 10 ‘a kadar) ceza takdir ederken hangi unsurlara göre veya hangi şartların varlığı halinde cezayı ağırlaştırıcaksın veya hafifleteceksin, bir başka deyişle yasada öngörülen sınırlar içerisinde ceza tayin ederken, takdir yetkini kullanma adına hangi unsurları dikkate alarak ceza tesis edeceksin anlamındadır. Yasa koyucu Rekabet Kurulu’na, Yönetmelik yaparken hangi fiillere ne oranda ceza verileceğini tespit etme yolunda bir yetki verseydi o zaman yasaya; “Bu maddeye göre verilecek idarî para cezalarının tespiti ve maddeye göre verilecek idarî para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususlar” kavramını ayrı ayrı yazarak birlikte getirirdi.

Yasa koyucu bu görüşümüzü teyit eder mahiyette olmak üzere, anılan 16.maddenin 5.fıkrasında, verilecek cezanın üst sınıra kadar olmak koşuluyla tespit edilirken, bir başka deyişle Rekabet Kurulu takdir yetkisini kullanırken ihlalin tekerrürü, süresi, teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlalin gerçekleşmesindeki belirleyici etkisi, verilen taahhütlere uyup uymaması, incelemeye yardımcı olup olmaması, gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususları dikkate alacağını işaret ederek Yönetmelik koyucuya, “idarî para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususlar”ın nelerden ibaret olabileceğini söylemiş ve adeta bir anlamda Rekabet Kuruluna yol göstermiştir. Hatta bir adım daha giderek “GİBİ HUSUSLAR” kavramını getirerek bu hususların tahdidi değil tadadı olduğunu, bu unsurların çoğaltılabileceğini belirtmiştir. Yasa koyucu bir anlamda, son fıkrada belirtilen idarî para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususlar kavramının ne olduğunu 5.fıkra ile önceden açıklamış ve bu kavramı son fıkrada yine tekrar ederek, bu ilkelere göre yönetmelik çıkarılabileceğini söylemiştir.

Amaçsal yorum (gai yorum) ilkelerinden hareketle yasa koyucunun gerçek amacını anlamaya çalışırsak, bizce yasa koyucu, yollamada bulunduğu, yukarıda hükmü açıklanan Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin ikinci fıkrası hükmünün ceza verilirken öncelikle dikkate alınacağını belirterek, bu hükümde yer alan kanunlarca alt ve üst sınırı belirlenen idari para cezalarında kullanılacak takdir yetkisinin etkenlerini hatırlatarak ve adeta yönetmelik koyucuya da, bu şekilde yasalarda cezaların alt ve üst sınırı belirlenebilir, sen yönetmelikle alt

13-70/952-403

ve üst sınır koyamazsın, sadece bu sınırlar içerisinde karar verirken bazı unsurları dikkate alınabileceği hususlarını düzenleyebilirsin anlamında yol göstermiştir.

Olayımızda 4054 sayılı yasanın 16.maddesi ile konulan kural, anılan yönetmelikle bir anlamda değiştirilmekte ve Kurulun hareket alanı daraltılmaktadır. Yasa ile getirilmeyen ve Yönetmelik Koyucuya ceza miktarlarını ve ceza sınırlarını saptama konusunda verilmiş bir yetki olmamasına rağmen, belirli suçlara verilecek cezaların saptanması, para cezasına yeni bir alt sınır ve yeni bir üst sınır konulması 4054 sayılı yasanın 16.maddesine aykırıdır. Öte yandan 5/1-a bendinde; karteller için yüzde ikisi ile yüzde dördü, (b) bendinde; karteller dışında kalan diğer ihlaller için, binde beşi ile yüzde üçü oranında bir ceza öngörülmesi, Yasanın 16/son maddesinde Kurulca çıkarılması için verilen yönetmelik yetkisini aşmaktadır. Onu contra legem hale getirmektedir. Zira yönetmelik ile temel ceza tespiti mümkün değildir. Bu nedenle yasaya aykırı bulunan Yönetmelik hükümlerine göre ceza belirlenmesinin olanaklı olmadığı, hukuken sakat olduğu açıktır. Öte yandan bu karşı oy sahibinin 4054 sayılı yasa ile kendisine verilmiş bulunan yüzde on sınırları içerisinde kalmak kaydıyla, ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurları dikkate alarak ceza miktarını tespit etme yolundaki takdir yetkisi, daha önce görev yapan ve aynı seviyede olan üyelerin çıkardığı bir düzenleme ile ipotek altına alınmakta, adeta onların düşünce ve kararlarını devam ettirme zorunluluğu gibi ve yasaya dayalı olarak özgürce karar vermesini engelleyecek şekilde asla kabulü mümkün olmayan hukukla bağdaşmayacak bir durum ortaya çıkarmaktadır.

Bu görüşe karşı bir sav getirilebilir. “Yönetmelik Danıştay’ca iptal edilmediğine göre hukuken geçerlidir ve zaten verilen cezada yönetmeliğin 6. ve 7. maddeleri uygulanarak sonuç olarak cezanın, yasanın öngördüğü alt ve üst sınırlara ulaşmaktadır.” Hukukun genel ilkeleri, hafifletici ve ağırlaştırıcı unsurların bulunmadığı olayda Rekabet Kurulu’nun anılan yönetmeliğe göre alt ve üst sınır belirleme yönünden bağlı olması karşısında bu savın bir geçerliliği olamaz.

Öte yandan 2577 sayılı İ.Y.U.K’ nun 7.maddesinin 4.fıkrasında “Düzenleyici işlemin iptal edilmemiş olması, bu düzenlemeye dayalı işlemin iptaline engel olamayacağı hükmü karşısında, açık olarak hukuka aykırı olduğuna inandığımız yönetmelik hükmünün tarafımızdan da uygulanmasının zorunlu olmadığına inanıyoruz. Bu hükme göre, Kurul’umuzca tesis edilen kararın İdare Mahkemesi ve Danıştay’ca yapılacak olası bir yargısal denetiminde de dikkate alınacağı kanısındayız.

26.9.2004 gün ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun “Suçta ve cezada kanunîlik ilkesi” başlığı altındaki 2.maddesinde; “Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz.

İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.

Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.” hükmü getirilmiştir.

Yine 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun “Kanunilik İlkesi” başlıklı 4.maddesinde; “Hangi fiillerin kabahat oluşturduğu, kanunda açıkça tanımlanabileceği gibi; kanunun kapsam ve koşulları bakımından belirlediği çerçeve hükmün içeriği, idarenin genel ve düzenleyici işlemleriyle de doldurulabilir.

13-70/952-403

Kabahat karşılığı olan yaptırımların türü, süresi ve miktarı, ancak kanunla belirlenebilir.” hükmü bulunmaktadır.

Kabahatler kanununun anılan maddesinin, gerekçesinde; ..... suçta kanunilik ilkesine nazaran, kabahatler açısından daha esnek bir sistem kabul edilmiştir. Buna karşılık, ikinci fıkrada, idari yaptırımlar açısından, cezada kanunilik ilkesine paralel bir hükme yer verilmiştir.....denilmiş (10), idari ceza hukuku ile ceza hukuku arasındaki kanunilik ilkesindeki ayırım gösterilmiştir. Ancak her iki hukuktaki kanunilik ilkesinin değişmez kuralı ceza hukukunda suç ile cezanın, idari ceza hukukunda yaptırımın türü, süresi ve miktarının kanunla belirleneceği kuralıdır. Ayrıca, Anayasamıza göre yasama görevi, devredilmesi mümkün olmayan bir yetkidir. Bireyin maddî ve manevî varlığı üzerinde derin etkiler doğuran suç ve cezaların, ancak ulusal iradeyi temsil eden organ tarafından yapılacak kanunla düzenlenebilmesi, kişi hak ve özgürlüklerine sağlanan en önemli anayasal garantilerden birini oluşturur.

Rekabet Kurulu, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in; 5.maddesi ile Türk Ceza Kanunu'nun 2.maddesinin 2.fıkrasına ve Kabahatler Kanunu'nun 4.maddesinin 2.fıkrasına aykırı olarak 4054 sayılı yasa ile yüzde ona kadar idari para cezası verilebilmesi hükmünü daraltarak, belli kabahatlere, yeni ceza oranları belirleyerek adeta kendisini Yasa Koyucu yerine koymuştur.

Yönetmeliğin Yasaya Aykırı Hükümlerinin Açılacak Olası Bir Davada İptal Edilebileceği Kanısını Taşıyoruz.

İdare hukuku kurallarına göre Yönetmelik gibi düzenleyici işlemlere karşı iptal davaları iki halde açılabilir. Yönetmeliklerin yayımlanması üzerine ilgililer tarafından yasal süre içerisinde iptali için dava açılabilir gibi, bu düzenlemenin bir idari işleme dayanak olarak alınıp uygulanması ile menfaatleri haleldar olan kişiler tarafından da işleme birlikte, yönetmeliğin ilgili hükümlerinin de iptali yolunda işlemin tabi olduğu dava açma süresi dava açılabilirliği bilinmektedir. Bu nedenlerle ve yukarıda açıklamaya çalıştığım gerekçelerle, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in; 4054 sayılı yasaya aykırı bulunan ilgili hükümlerinin iptal davasına konu olması halinde iptal edilebileceği kanısını taşımaktayım.

4054 Sayılı Kanunun 16.Maddesinin İrdelenmesi, Anayasa'ya Aykırılık Sorunu ve Maddenin Yeniden Düzenlenmesi Gereği.

Yukarıda geniş olarak hükmünü açıkladığımız 4054 Sayılı “Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un 16.maddesinin 3.fıkrasında; “Bu Kanunun 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin **yüzde onuna kadar idarî para cezası** verilir.” hükmü bulunmaktadır. Bu hükümlerle Yasa Koyucu anılan 4054 sayılı Kanunun 4, 6 ve 7.madde de belirtilen rekabet ihlali olarak nitelendirilen kabahatler hakkında verilecek idari

¹⁰ Kabahatler Kanunu Hükümet Tasarısı ve Adalet Komisyonu madde gerekçesi

13-70/952-403

para cezalarında Rekabet Kuruluna geniş bir takdir yetkisi alanı bırakmış ve % 0-10 oranı arasında ceza takdir edebilmesi konusunda yetki vermiştir.

Yukarıda da, açıkladığımız gibi, cezanın takdirinde dikkate alınacak hususlar konusunda, anılan yasanın 16/5 fıkrası ile, Kabahatler Kanununun 17/2 fıkrasına yaptığı yollamayla birlikte (işlenen kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumu) ihlalin tekerrürü, süresi, teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlalin gerçekleşmesindeki belirleyici etkisi, verilen taahhütlere uyup uymaması, incelemeye yardımcı olup olmaması, gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi kavramları getirmiş, yine yukarıda açıkladığımız, 16/son fıkrası ile “gibi” kavramı ile tadadı olarak bu unsurların çoğaltılması adına “cezanın tespitinde dikkate alınan hususlar” konusunda yönetmelik çıkarma yetkisi vermiştir. Yönetmeliğin çeşitli hükümleri ile, **cezanın ağırlaştırıcı unsurları olarak**; İhlalin süresi, Soruşturma kararının tebliğinden sonra kartele devam edilmesi, İncelemeye yardımcı olunmaması hali, Diğer teşebbüslerin ihlale zorlanması gibi davranışlar, **cezanın hafifletilmesi unsurları olarak ise**, yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi haricinde incelemeye yardımcı olunması, ihlalde kamu otoritelerinin teşvikinin veya diğer teşebbüslerin zorlamasının bulunması, zarar görenlere gönüllü olarak tazminat ödenmesi, diğer ihlallere son verilmesi, ihlal konusu faaliyetlerin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının çok düşük olması gibi haller olarak belirlenmiştir.

Sonuç olarak; Rekabet Kurulu Rekabet ihlalleri için vereceği nispi idari para cezasını tespit ederken % 0-10 oranı arasında kalmak koşulu ile, yukarıda yasa hükmü ile belirtilen ve yine Yönetmelik hükmü ile yasa koyucunun işareti ile çoğaltılan unsurları dikkate alarak takdir yetkisini kullanacaktır.

Hukuk devleti ilkesi, “vatandaşların hukuki güvenlik içinde buldukları, devletin fiil ve işlemlerinin hukuk kurallarına bağlı olduğu bir sistemi ifade eder. Hukukî güvenlik ilkesi, herkesin bağlı olacağı hukuk kurallarını önceden bilmesi, tutumunu ve davranışlarını buna göre güvenle düzene sokabilmesi anlamına gelir. Bu güvenliğin sağlanabilmesi her şeyden önce, devletin kendi koyduğu hukuk kurallarına kendisinin de uyması bağlıdır. Hukuk devletinin ön şartlarından biri olan hukuk güvenliği ilkesi ile bireylerin hukuki güvenliğinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Hukuk güvenliğinin unsurları, hukuki belirlilik ilkesi, öngörülebilirlik ilkesi, eşitlik ilkesi ve cezaların yasallığı ile hukuksal güvenlik ilkeleridir. Bunun dışında konumuzla doğrudan ilgisi olmayan kazanılmış hak ilkesi ile geriye yürümezlik ilkeleri de Hukuk güvenliğini sağlayan diğer en önemli ilkelerdir.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden biri “belirlilik” tir. Yasal düzenlemelerin nesnel olması, hukuk devletinde yasadan doğan sorumluluğunun eylem ve olgu, hukuksal sonuç, hak süjesi yönlerinden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, belli, anlaşılabilir olması en temel ilkedir. Bu nedenlerledir ki hukuksal güvenliğinin var olduğunun algılandığı otoritenin keyfilikten uzak olduğunun düşünüldüğü ortamda bireyde davranışlarını hukuka uyarlayabilecek ve kendine düşen ödevi yerine sorunsuz getirebilecek kamu düzeni ve hukuk devleti ilkesinin yerleşmesine katkı ile gereksiz uyuşmazlıkların oluşmasının önüne geçilmiş olabilecektir. Belirlilik ilkesi, hukuksal güvenlikle bağlantılı olup birey, yasadan, belirli bir kesinlik içinde, hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını, bunların idareye hangi müdahale yetkisini doğurduğunu bilmelidir

13-70/952-403

Hukuki belirlilik ilkesi gereği olarak Yasa Koyucu tarafından getirilen kuralın, kuralın muhatabı kişilerin olağan şartlar altında belirli işlem ve eylemlerin hangi sonuçlar doğurabileceğini öngörmelerini sağlayacak nitelikte düzenlenmesini gerektirir. Bu ilke ile kuralın, muhatap kişi bu kuraldaki takdir yetkisinin kapsamını, kendisi tarafından öngörülemeyen keyfi tutum ve davranışlardan koruyacak düzeyde açıklıkla anlayacak şekilde düzenlenmelidir. Bir başka deyişle kuralın hukuki öngörülebirliliği olmalıdır.

Yasa ile getirilen kural, Anayasamızın 10.maddesinde belirlenen eşitlik ilkesine uygun olmalıdır. Şöyle ki; alt ve üst sınır arasında idareye bırakılan takdir alanı geniş, sınırsız ve ölçüsüz olmamalı, cezanın belirlenmesinin alt ve üst sınır arasında çok büyük oranda açılmış bir makas şeklinde makul ve ölçülü olmayan şekilde genişliği, uygulamada, yorum ve değerlendirme farklılıklarına dayalı olarak eşitsizliğe, haksızlığa ve keyfiliğe yol açabilecek nitelikte düzenlenmemelidir.

Yasa koyucu, kamu düzeninin korunması amacıyla ceza hukuku alanında hangi eylemlerin suç sayılacağı ve suç sayılan bu eylemlerin hangi tür ve ölçüde cezai yaptırıma bağlanacağı konusunda takdir yetkisine sahip olmakla birlikte, cezaların yasallığı ve hukuksal güvenlik ilkelerinin gereği olarak, farklı ve keyfi uygulamalara neden olmamak için, kabahatler hukukuna uygun geçerli sebepler ve objektif ölçütleri yasada göstermesi gerekir.

Anayasa Mahkemesi, 17.04.2008 gün ve E.2005/5, K.2008/93 sayılı kararıyla, 3.5.1985 günlü, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesini iptal etmiştir.

*İptale konu 42.madde de "Ruhsat alınmadan veya ruhsat veya eklerine veya imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapının yapı sahibine ve müteahhidine, istisnalar dışında özel parselasyon ile hisse karşılığı belirli bir yer satan ve alana **500 000 TL. den 25 000 000 liraya kadar para cezası verilir.** Ayrıca fenni mesule bu cezaların 1/5'i uygulanır.*

*Birinci fıkrada belirtilen fiiller dışında bu Kanununun 28, 33, 34, 39 ve 40 ıncı maddeleri ile 36 ncı maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen mal sahibine, fenni mesule ve müteahhide **500 000 TL.den 10 000 000 liraya kadar para cezası verilir.***

Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen fiillerin tekrarı halinde para cezaları bir katı artırılarak verilir.....hükmü bulunmaktaydı.

Anayasa Mahkemesi, yasa ile getirilen kuralın hukuk devleti ilkelerinden olan hukuki belirlilik, öngörülebirlilik ilkesi ve cezaların yasallığı ile hukuksal güvenlik ilkelerine aykırı olduğundan bahisle anılan kuralı iptal etmiştir. Anayasa mahkemesi mezkur kararında;

"3194 sayılı Yasa'nın 42. maddesinde düzenlenen idari para cezaları, imar ve kamu düzenine aykırı davranışların önlenmesi amacıyla, araya yargısal bir karar girmeden, idarenin doğrudan işlemiyle idare hukukuna özgü usullerle kesilen ve uygulanan yaptırımlardır. Maddenin birinci fıkrasındaki idari yaptırım, idarenin ruhsat alınmadan, ruhsat veya eklerine veya imar mevzuatına aykırı olarak yapının yapıldığı yönündeki tespiti ve bu konudaki değerlendirmesine bağlı olarak idarece uygulanmaktadır. Başka bir deyişle hem cezayı gerektiren eylemin işlendiğini saptamak hem de Yasa'da gösterilen alt ve üst sınırlar arasında cezanın tutarını belirlemek tamamıyla idari makamların, belediyeler veya en büyük

13-70/952-403

mülki amirlerin kararlarıyla oluşmaktadır. İtiraz halinde yargının vereceği karar, onun bu niteliğini değiştirmemektedir. Sonuçları belli ölçüde genel para cezalarına benzese de tümüyle idari işleme dayanan bir yaptırımdır. Yargı organlarının müdahalesi olmadan idarece kararlaştırılmakta ve uygulanmaktadır.

İdari makamların Yasa'nın belirlediği sınırlar arasında cezanın takdirinde esas alacakları objektif ölçütler Yasa'da gösterilmemiştir. Yasa'yla imar para cezasının alt ve üst sınırları gösterilmiş, bu alan içinde cezayı uygulama yetkisi idareye bırakılmıştır. İdarelerin hangi ölçütleri esas alacakları açık, belirgin ve somut olarak Yasa'da yer almamıştır. Yasa kuralı bu anlamda belirli ve öngörülebilir değildir.

Alt ve üst sınır arasında idareye bırakılan takdir alanı geniş, sınırsız ve ölçüsüzdür. Cezanın belirlenmesinin alt ve üst sınır arasında elli kat gibi makul ve ölçülü olmayan şekilde genişliği, uygulamada, yorum ve değerlendirme farklılıklarına dayalı olarak eşitsizliğe, haksızlığa ve keyfiliğe yol açabilecek niteliktedir.

Yasakoyucu, kamu düzeninin korunması amacıyla ceza hukuku alanında hangi eylemlerin suç sayılacağı ve suç sayılan bu eylemlerin hangi tür ve ölçüde cezai yaptırıma bağlanacağı konusunda takdir yetkisine sahip olmakla birlikte, cezaların yasallığı ve hukuksal güvenlik ilkelerinin gereği olarak, farklı ve keyfi uygulamalara neden olmamak için, imar hukukuna uygun geçerli sebepler ve objektif ölçütleri yasada göstermesi gerekir.

Cezanın Yasa'da gösterilen sınırlar arasında idarece belirlenmesinde, yapının, taşkın, heyelan, kaya düşmesi gibi afet alanlarında bulunan, sıhhi ve jeolojik mahsurları olan veya bunlar gibi tehlikeli durumlar göstermesi nedeniyle imar planlarına veya ilgili idarelerce hazırlanmış, onaylanmış raporlara göre yapılması yasak olan alanlara, imar planlarında umumi hizmet alanlarına, kamu tesis alanlarına ve yapı sahibine ait olmayan alanlara yapılması; hangi amaçla yapıldığı, büyüklüğü ve konut, ticari, sanayi, otel, akaryakıt istasyonu gibi niteliği; fen ve sağlık kurallarına aykırılık taşıması; içinde oturacak veya çalışacak kişiler için tehlike oluşturması; çevresinde ya da aynı bölgede emsal yapılar için uygulanan imar para cezaları; kente ve çevreye etkisi; bitmiş ve kullanılabilir durumda olması gibi ölçütlere yer verilmemiştir.

Bu tür idari işlemlere karşı yargı yolu açık olmakla birlikte, bu güvencenin uygulama aşamasından sonra ve ancak itiraz yoluyla ortaya çıkacağı göz önünde bulundurulduğunda, yasa kurallarının yürürlükte olduğu sürece keyfiliği ortadan kaldırmaya yeterli olduğu söylenemez. Hukuk kuralları, yargının yorumuna ihtiyaç göstermeyecek ve uygulayıcılar tarafından anlaşılabilir şekilde açık ve belirgin olmak, uygulayıcılara güvence vermek zorundadır.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural iptal edilmiş olduğundan ayrıca Anayasa'nın 10. maddesi yönünden incelenmesine gerek görülmemiştir.

13-70/952-403
demiştir.⁽¹¹⁾

Yukarıda açıklamaya çalıştığımız, ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer nitelikteki kararı ışığında 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 16.maddesinin ilgili fıkralarını irdelediğimizde; Yasa Koyucunun bu maddede de, Hukuki belirlilik, hukuki öngörülebilirlik, eşitlik ilkesi ve cezaların yasallığı ile hukuksal güvenlik ilkelerine tam uyduğunu söylemek mümkün değildir. Yasa koyucu, bu hükümlerle cezanın alt ve üst sınırı arasında Rekabet Kuruluna büyük bir takdir yetkisi bırakmıştır. Yukarıda açıklanan, iptale konu 42.madde de alt üst sınır cezanın parasal miktarı konularak 50 kat şeklinde olmasına rağmen, 16.madde de nispi ceza oranı belirlenmiş olmakla bu fark şimdiye kadar ki uygulamalara göre 10.000 kat şeklindedir ve hatta Rekabet Kurulu bu katı daha fazla arttırabilme olanağına sahiptir.

Öte yandan, yukarıda da belirttiğimiz gibi, Rekabet Kuruluna bu alt ve üst sınırlar arasında idari para cezasını tespit ederken dikkate alacağı hususlar gerek 4054 sayılı yasa, gerek Kabahatler Yasası ve gerekse Yasa Koyucunun verdiği yönetmelik yetkisi ile belirlenmiştir. Gerçekten belirlenen unsurlar, alt ve üst sınır arasında bu kadar büyük bir orandaki farklılık içinde hukuka ve adalete uygun bir şekilde idari para cezasını tespit etmeye yeterli midir? Biz bu konuda tam yeterlidir diyemiyoruz. Bu durumun, bir başka deyişle bu maddenin Anayasa Mahkemesi'nin önüne götürülmesi halinde iptal edilebileceği kuşkusunu taşımaktayım.

Bilindiği gibi, Rekabet Hukuku 1900 lü yıllarda Sherman yasası ile ilk A.B.D de doğmuş, 1950 li yıllarda da Avrupa Devletleri bu hukuku kabul etmiştir. Ülkemizde ise 1994 yılında çıkarılan 4054 sayılı yasaya göre Rekabet Kurumu 1997 yılında faaliyetine başlamıştır. Dünyada epeyce yol alan Rekabet Hukuku, teorik anlamda dahil olmak ülkemizde, Rekabet Kurumu ile pratik alanda da belirli ve üst bir seviyeye gelmiş bulunmaktadır. Artık Rekabet Hukukunda da, rekabete aykırı fiiller arasında ayırım yapılarak kabahat tiplerinin belirlenerek bir ayrıma gidilmesi olanaklıdır. Öte yandan Anayasamızın 13.maddesinde vücut bulan Ceza muhakemesi hukuku işleminin yapılması ile sağlanması beklenen yarar ve verilmesi ihtimal dâhilinde bulunan zarar arasında *makul bir oranın* bulunmasını, oransızlık durumunda işlemin *yapılmamasını* ifade eden ölçülülük ilkesi dikkate alınarak ceza miktarlarının belirlenmesi mümkündür.

Belirtilen nedenlerle, hukuki belirlilik, öngörülebilirlik ve eşitlik ilkeleri bağlamında, Yasa Koyucunun gelişen Rekabet hukuku ilkelerini dikkate alıp, kabahat tiplerinde bir ayrıma giderek, cezada ölçülülük ilkelerini de göz ardı etmeksizin 16.maddeyi yeniden düzenlemesi gerektiği inancındayım.

---

¹¹ http://www.anayasa.gov.tr/index.php?l=manage_karar&ref=show&action=karar&id=2612&content=

13-70/952-403

Sonuç

Yukarıda geniş olarak açıklanan nedenlerle, Kurulumuzca verilen; 4054 Sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (a) bendi ve 7. maddesinin birinci fıkrası hükümleri uyarınca 2012 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin takdiren %o 3 ve 2,25 oranlarındaki, kanuna aykırılığı yukarıda ileri sürülen ilgili hükümlerinin uygulanarak temel para cezaları baz alınarak verilen idari para cezalarına, anılan bu idari para cezaları belirlenirken 4054 sayılı yasa ile birlikte, uygulanan Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna aykırı olmasından dolayı uygulanmasının mümkün olmadığı düşüncesiyle kararın sonuç ceza oran ve miktarına ayrı ayrı katılmakla birlikte, gerekçe yönünden katılmıyorum.

Reşit GÜRPINAR
Kurul Üyesi